

Kontrola kotlů je povinná do konce prosince, jinak hrozí pokuta až 20 tisíc

Lidé, kteří mají jako zdroj tepla kotel na pevná paliva, mají už jen několik týdnů na to, aby si nechali udělat jeho kontrolu. Povinnou revizi těchto kotlů zavedla v září 2012 novela zákona o ochraně ovzduší a do konce letošního roku jí podle ministerstva životního prostředí musí projít celkem zhruba 500 tisíc topenišť.

Kontroly se vztahují na topná zařízení s příkonem od deseti do 300 kilowattů a teplovodním okruhem, tedy na většinu kotlů na uhlí, dřevo nebo jiná pevná paliva v rodinných domech určených k trvalému bydlení i k rekreaci. Revize platí i pro krbové vložky, pokud jsou napojené na radiátory a s tepelným příkonem od deseti kilowattů výše.

Seznam revizorů, kteří mohou tyto kontroly provádět, lze nalézt na stránkách Asociace podniků topenářské techniky. Při kontrole zkoumá revizní technik kompletně celý kotel, jeho celistvost a těsnost, řídicí jednotku, regulátor a havarijní termostat, ale třeba také to, co a jak se v kotli spaluje.

Základní prohlídka zabere zhruba hodinu, cena není stanovena zákonem, podle informací ministerstva se pohybuje mezi 600 až 1 500 korun. Po revizi technik vystaví doklad o kontrole, kterým se pak lidé mohou pochlubit při případné výzvě z úřadu.

Cílem povinných revizí je podle ministerstva přispět ke snížení množství vypouštěných škodlivých emisí a tím i zdravotních rizik. Potvrzení o revizi si bude moci od Nového roku vyžádat úřad města nebo obce, v případě nedodržení povinnosti hrozí pokuta až 20 tisíc korun.

Nejpozději po dvou letech je nutné revizi kotle pravidelně zopakovat.

Česká tisková kancelář

Na čerpacích stanicích se objeví nové značení benzínu a nafty

Benzín v kruhu, nafta ve čtverci a číslo udávající podíl biosložky. Tak vypadá nové celoevropské značení pohonných hmot, které by se mělo na pumpách v České republice objevit zhruba v polovině příštího roku. Neznamená to nicméně, že úplně zmizí dosud zažité značení - nové ho bude doplňovat.

Letos v listopadu začala platit směrnice Bruselu o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Po členských státech požadu-

je, aby nové jednotné značení zavedly nejpozději do 24 měsíců.

Každému typu paliva je přidělen určitý geometrický tvar. U benzínových paliv je to kruh, u dieselových čtverec a plynná paliva zastupuje čtverec otočený o 45 stupňů.

Uvnitř obrazce se nachází písmeno označující typ paliva a číslo uvádějící maximální procentuální podíl biosložky, popřípadě již známé označení typu plynu (například CNG nebo LPG). Pro benzínová paliva bude použito písmeno E, u nafty to bude písmeno B. Dnešní Natural 95 tak bude značen jako E5 a nafta B7. Na trh budou přicházet další typy paliv s vyšším podílem biosložky, takže se může objevovat E10, B10, B30 i B100.

„Neznamená to ale, že zažité označení zmizí úplně. Norma jakékoliv další komerční označení nezakazuje. V tuto chvíli ještě není k dispozici finální česká verze normy, očekáváme však, že se změny projeví v polovině příštího roku,“ řekla Novinkám mluvčí ministerstva průmyslu a obchodu Ngoc Pham Bich.

Značení se objeví jak u výdejních stojanů čerpacích stanic, tak i u nádrží nových automobilů, takže řidič bude bezpečně vědět, jaký nejvyšší podíl biosložky může do svého vozu bez obav natankovat.

U starších vozů si budou muset řidiči dát pozor a dbát doporučení výrobce. Například Škoda informovala, že benzín E10, který se

(Dokončení na straně 2)

**Příjemné prožití vánočních svátků
a do nového roku hodně štěstí
a pevné zdraví ze srdce přejí**

Antonín Marinov, starosta
a zaměstnanec obecního úřadu

Své vystoupení pro letošní rozsvěcení vánočního stromu u obecního úřadu si připravily i děti z naší mateřské školy ve Vysokém Potoku.

Na čerpacích stanicích...

(Dokončení ze strany 1)

prodává jako alternativa E5 v Německu, není vhodné tankovat do modelů Favorit a Felicie, protože může poškodit plastové a gumové součásti v motoru. Při testech německého autoklubu ADAC u Opelu Signum při používání E10 rychle odešlo benzinové čerpadlo.

Odborníci ale vyvracejí obavy, že by měl v nejbližších letech zmizet z nabídky klasický Natural 95 (E5) a řidiči starších vozů by tak měli problém. Jako v Německu mohou být E5 a E10 v nabídce vedle sebe. Petrolejíři ale s nabídkou E10 v Česku zřejmě nebudou nijak spěchat.

„Ropa je levná, kotované ceny lihu jsou vyšší než benzínu. Proč by někdo zaváděl dražší E10, když stačí E5, který je levnější a pokrývá plně skladbu vozového parku benzinových automobilů. Teprve emisní tlak na úsporu CO2 bude vyžadovat zavedení E10 pro období 2019 až 2020,“ řekl Novinkám Václav Loula, šéf stálé komise pro paliva České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu (ČAPPO).

Tomáš Volf
Novinky, prosinec 2016

Pozdrav

Zdravím naše věrné čtenáře do Bojkovic a přeji jim veselé Vánoce. To je především pro Tebe, Milane, a celou Tvou rodinu.

Kamila Tóthová

Milí čtenáři,

dostává se vám do rukou poslední letošní číslo našeho občasníku. Za sebou jich máme už dobrou čtyřicítku, a jestli stály za to, to musíte posoudit vy sami.

Jsmo rádi, že má Devítka v životě naší obce své místo a že nám mnozí z vás posíláte své příspěvky, anebo že se o ni chcete podělit se svými příbuznými a známými žijícími i daleko mimo náš mikroregion. Zaslouhou Devítky přišla na svět i jedna pohádková knížka a rodí se společenská hra, která bude čerpat z jejího bohatého archivu.

Rovněž jsem osobně rád, že se naším pravidelným přispívatelem stal pan Ludvík Vrána ze Šumperka, který toho o životě v naší obci v dobách nedávno minulých napsal mnoho zajímavého. Stejně tak bych mohl psát i o dalších autorech článků, kteří si našli čas a na stránky našeho občasníku přispěli i svým dílem. Vždyť komu a čemu jinému by měla Devítka sloužit, než ke komunikaci mezi námi. Já sám jsem hrdý na to, že mohu patřit k té skupině lidí, kteří pro nás a naši obec udělají i něco navíc. Občas se ozývají hlasy, že bych toho měl nechat, že už jsem všechny své nápady vyčerpal, ale pokud mě práce na Devítce stále ještě baví a těší... Ano, máte pravdu, že záleží i na vás, našich čtenářích. Devítku dostáváte do domácností zdarma, ale je placena prostřednictvím rozpočtu obce z vašich daní. Ale jen tak říci, že je to k ničemu a přitom sám nic nevytvořit, je velmi snadné. Myslíte-li, že byste se této práci věnovali lépe a máte-li nápady, jak stránky našeho občasníku oživit, prosím - pomozte nám anebo alespoň piště. Rádi vaše příspěvky zveřejníme. I vy totiž tvoříte naši Devítku.

Závěrem mi dovolu,te, abych vám ze srdce popřál krásné a ničím zlým nerušené vánoční svátky a do nového roku všechno dobré.

Petr Mahel
šéfredaktor

Výběr peněz z anonymních vkladních knížek je možný do konce roku 2016

Klienti mají poslední čas na výběr peněz z anonymních vkladních knížek. Jejich výplata skončí na konci roku 2016. Česká spořitelna lhůtu pro výplatu peněz několikrát prodloužila. Přibližně na 98 % anonymních vkladních knížek je uložena částka nepřesahující 5 000 Kč, na 41 % z nich je uloženo dokonce méně než 50 Kč

Vklady z anonymních vkladních knížek si mohou klienti vybrat naposledy 31. prosince 2016. Podle zákona o bankách skončila na konci roku 2002 platnost anonymních vkladních knížek a banky tak po tomto datu již nesměly dále uročit ani vydávat nové anonymní vkladní knížky. Klienti si však mohli prostředky ze zákona vyzvednout až do konce roku 2012. Česká spořitelna se nad rámec zákona rozhodla vyjít klientům vstříc a toto období prodloužila nejdříve o tři roky (do konce roku 2015) a později ještě o jeden rok, tedy do konce letošního roku. Šlo o takzvanou prodlouženou promlčenou lhůtu.

Podle zákona pak tyto promlčené vklady propadají bance a banka je nemusí vyplácet. Od roku 2012 jsou tak všechny nevyzvednuté vklady na anonymních vkladních knížkách majetkem správců těchto prostředků. Česká spořitelna si je však dobře vědoma jejich původu a ví, že jsou výsledkem poctivého strádání lidí. Proto se rozhodla věnovat všechny zbylé prostředky české společnosti prostřednictvím Nadace Depositum Bonum, kterou v roce 2012 založila. Nadace se s vkladem 1,45 mld. Kč stala největší nadací v České republice. Zaměřuje se na zlepšení úrovně vzdělání, zejména v technických a přírodních vědách. Za krátkou existenci se jí podařilo získat vysoký kredit u odborné veřejnosti (učitelů a vzdělávacích autorit). Více informací na www.nadacedb.cz

Z částky, kterou Česká spořitelna do nadace v roce 2013 nepřevodila, vznikla rezerva pro klienty, kteří si ještě přijdou vyzvednout vklady i po zákonem daném termínu. Ke konci září 2016 tvořila tato rezerva zhruba 260 milionů Kč. Zbytek rezervy, tedy tuto částku poniženou o vyzvednuté vklady do konce roku 2016, převede Česká spořitelna do majetku Nadace Depositum Bonum. V současné chvíli Česká spořitelna

eviduje 2,5 milionů anonymní knížek. Přibližně na 98 % anonymních vkladních knížek je uložena částka nepřesahující 5 000 Kč, na 41 % z nich je uloženo dokonce méně než 50 Kč. Klienti si již od roku 2002 vybrali více než 98 % prostředků z anonymních vkladů. Na konci roku 2002, kdy skončila platnost anonymních vkladních knížek, evidovala banka anonymní vkladní knížky s objemem 120 mld. Kč.

Jak postupovat, když doma najdete anonymní vkladní knížku:

- Přineste ji fyzicky do jakékoliv pobočky

České spořitelny, máte na to čas do konce letošního roku.

- Nezapomeňte si s sebou vzít také občanský průkaz.

- Jestliže má knížka heslo, musíte ho znát (informace, že je na heslo, bude napsána na úvodních stránkách knížky).

- Poradce zkontroluje vaši totožnost, a pokud je knížka na heslo, ověří, že ho znáte.

- Poté vám vystaví pokladní doklad a vyplatí hotovost, která je na knížce.

- Na závěr vaši anonymní vkladní knížku znehodnotí (proderává). *finance.cz*

Změny jízdního řádu

Od 10. prosince 2016 platí nové jízdní řády pro veřejnou hromadnou dopravu. Pro nás tato změna přinesla několik novinek.

Byli jsme zvyklí, že autobusový jízdní řád na lince Sklené - Šumperk zůstával mnoho let téměř beze změn. Nyní ale budou autobusy odjíždět ze zastávky Malá Morava, Sklené - konečná o deset minut později. Ze zastávky Malá Morava, pošta pojedou do Hanušovic ve

14.15 hod. Novinkou je, že v Hanušovicích nebude tento autobus zajiždět k Zetoru, ale po desetiminutovce stání bude z centra Hanušovic pokračovat přímo do Šumperka. Důvodem této změny je, že hanušovická firma Zetor ukončila svoji činnost, a proto pomínil důvod, aby sem autobus zajižděl.

Petr Mahel

Tříkrálová sbírka 2017

Ve dnech od 1. 1. do 15. 1. 2017 proběhne na území ČR Tříkrálová sbírka 2017. Pořadatelem této veřejné sbírky je Charita Česká republika se sídlem v Praze a realizátory v našem regionu je Charita Šumperk. V našem regionu bude koledování probíhat od 2. do 10. ledna 2017.

Dle místních zvyklostí v době připomínky Tří králů budou chodit do domácností, insti-

tucí a po ulicích v celé České republice skupinky tří králů s koledou a budou vybírat do kasiček příspěvky od občanů. Kasičky musí být úředně zapečetěny a při závěrečném počítání stejným způsobem rozpečetěny.

Bližší informace o výsledcích sbírky v našem regionu naleznete na

www.sumperk.charita.cz

Daňová povinnost ve Vysokém Potoku

vzhledem k tomu, že v katastru Vysokého Potoka v roce 2016 proběhla, případně ještě proběhne digitalizace (obnova katastrálního operátu), budou muset vlastníci nově vzniklých parcel nebo ti, u nichž došlo v této souvislosti ke změně výměr či druhu pozemků, podat přihlášku k dani z nemovitých věcí do 31. 1. 2017.

Ing. Milan Žáček
vedoucí oddělení

Oddělení majetkových daní I
Finanční úřad pro Olomoucký kraj
Sekce ÚP v Šumperku
Územní pracoviště v Šumperku

Črty z moravských dějin

Do včelařské vědy a praxe zasahuje přímo dějinně a osudově v roce 1904 zavedením tzv. Adamcovy míry a zavádí tím zdravý amerikanismus do našeho včelařství. Ve své době znala Adamce každá vědecká včelařská instituce světa. Ve světové organizaci Apis-Clubu v Londýně byl zapsán na druhém místě.

František Adamec se narodil v Nemojanech u Vyškova roku 1866. Gymnasium i bohosloví studoval v Brně. Ještě jako bohoslovec si zamiloval včelu. Když skončil studium teologie a stal se kaplanem v Bystrci u Brna, věnoval se praktickému včelaření a hlavně se seznamoval s veškerou včelařskou literaturou. Po víceleté praxi začal přispívat i do časopisu „Brněnská včela“, později se stal jejím hlavním redaktorem. Napsal mnoho cenných článků a sloupků i do časopisu „Český včelař“.

V období čínorodé včelařské činnosti František Adamec onemocněl těžkou tuberkulózou plic a hrtanu a čtyři roky se léčil v jižních krajích Evropy. Léta trávil ve Štýrsku, Solnohradsku, Tyrolsku a Bavorsku, zimy pak prožil v Meranu, Gorici, Istrii a severní Itálii. Ve všech těchto krajích se seznámil se způsoby včelaření a s pokrokovými včelaři. Ze všech uvedených míst psal o nabytých zkušenostech do různých německých, polských a českých včelařských časopisů.

V roce 1897 se vrací domů na Moravu. Je ustanoven kaplanem v Dalešicích, kde zakládá včelařský spolek. Po půl roce opět mění místo, neboť se stává farářem v Havraníkách u Znojma. Přestože to tehdy byla farnost zcela německá, získal si důvěru místních lidí a setrval tu deset let. V tomto tichém zátíší tzv. „Moravské Itálie“ se aktivně věnoval včelaření a čilé publikační činnosti. Napsal mnoho článků o včelaření zvláště do časopisů „Moravská včela“, „Český včelař“ a dále do německých a dalších slovanských časopisů. Napsal také dílo „Právo včelařské“. Právě tady v Havraníkách se zrodila tzv. Adamcova rámková míra 39×24 cm – v té době nazývaná „Zlatým středocestím“.

Jeho matka, která mu po ovdovění vedla domácnost, si nemohla v německém prostředí zvyknout. Na její přání tedy roku 1907 přešel na faru do Nikolčic u Hustopečí. První návštěva v novém působišti vedla za včelami do nedalekých Divák k bratrům Mrští-

kovým. Na novém působišti našel František Adamec, stejně jako v Havraníkách, výborné přírodní podmínky. Stal se propagátorem pěstování víčence jako zdroje včelí pastvy a zároveň jako výhodné pícniny. A když na začátku minulého století podlehl révo-kazné kalamitě pravokohenné vinohrady, prosazoval mezi olníky pěstování štěpované vinné révy. Roku 1916 jej biskup přeložil na horkou půdu poněmčené Břeclavi, aby zde pomáhal české věci. Dočkal se tu státní samostatnosti a počestí města. Včelařství zde ovšem bylo ztíženo. Jednak nedostatkem pastvy, jednak hromadným hynutím včel v místním cukrováru. V roce 1923 se František Adamec vrátil do farnosti, kde začínal – do Bystrce u Brna. Tady o třiadvacet let později svůj plodný život ukončil.

Pobyt v cizině a získané včelařské poznatky z cizích krajů zásadním způsobem ovlivnily myšlení Františka Adamce v úlové otázce a v moderním pojetí včelařství. Sám Adamec kdysi napsal: „Pobyt za hranicemi mi dal podnět k práci pro nové směry v našem včelařství.“ Podnět zde byl, ale práce sama byla ryzí, původní, zcela naše, česká, nezměrná do hloubky a šíře. Jeho znalosti jazykové a nevidaná píle jej přivádějí do styku s ostatním včelařským světem. Přispívá do cizích odborných časopisů, je v čilém dopisování se včelaři celého světa, jen proto, aby zkoumal vše, co se ve včelařském světě děje, a aby po rozdělení zrna od plev použil kladů pro zvelebení domácí vědy a praxe a zároveň aby v cizině šířil znalosti o svém drahém národě, který tolik miloval. V plemenném chovu je tvůrcem seskupení „Družina“, kterému dává pracovní náplň pro zušlechtnění a hospodářskou zdatnost tmavé domácí včely.

Tyto poznatky František Adamec nejvíce uplatnil v době, kdy celé středoevropské včelařství přecházelo z úzkovysoké míry na nízkošírokou. Vědělo se, že v Americe už 50 let funguje nástavkový, horem přístupný Langstrothův úl s velkým nízkošírokým rámkem. František Adamec byl mezi těmi osvícenými včelaři, kteří doporučovali americký Langstroth převzít celý do detailů. To se však nepodařilo prosadit. Byla tu velká obava včelařů o využití starého vystavěného díla. A tak vznikl kompromis – na sjezdu včelařů v Brně v roce 1904 byla schválena nová míra úlových rámků 39×24 cm. Staré rámkové dílo o velikosti 24×13 cm se daly využít (3×13 = 39 cm). Nový rámeček 39×24 cm byl určen do horem přístupných nástavkových úlů, tzv. amerikanů, což jak všichni víme, se neprosadilo. Sám velký propagátor a výrobce včelařských potřeb Švarc se svým nástavkovým úlem Hospodář neuspěl a začal vyrábět tehdy žádané, zadem přístupné Budečáky na míru 39×24 cm.

Je zajímavé (až možná symbolické), že několik stovek metrů od fary v Havraníkách, kde před 100 lety František Adamec včelařil a sepisoval pokrokové včelařské články, dnes stojí včelnice s originálními americkými Langstrothy. Chovatel v nich dosahuje výnosy, za které by se nemuseli stydět ani současní včelaři na Praze 6. Když nyní František Adamec žil, určitě by z toho měl radost a na včelnici by za včelařem zašel na kus řeči.

modernivcelar.eu

Mikulášská nadílka v hospůdce U Elišky na Vysoké

V adventním čase – v sobotu 3. prosince 2016 – uspořádali manželé Reichlovi na Vysoké Mikulášskou nadílku za účasti Mikuláše, anděla a samozřejmě i čerta.

Mikuláš s andělem podle tradice rozdávají dětem dárky, čert má za úkol strašit a symbolicky trestat zlobivé děti. A to se také toho večera stalo!

S příchodem těchto tří postav děti rázem zpozorněly, zvláště pak ty, které často zlobí. Zato hodné děti si v duchu opakovaly básničky, které této trojici posléze pěkně zarecitovaly. S autorskou básní vystoupil, tak jako v loňském roce, třináctiletý **Adam Harmuth**.

Dnes je Mikuláš.

Mikuláši, kde svojí hůl máš?

A s ním přijde čert s velkýma rohama,
a s obrovskýma smradlavýma nohama.

Tak si vem raději moji rodinu,
ale nevydržíš s nimi ani hodinu,
protože moje sestra by na Tebe jenom řvala
a taky pár facek by Ti dala.

Pak by na Tebe jednou sedla
a zůstala by z Tebe jenom placka.
Můj táta by na Tebe pořád řval,
ale cigaretu by Ti možná dal.

Můj hodný bratr by seděl v koutě
a díval se, jak tatka s ségrou bijou Tě.
Tak nevím, jestli by sis je vzal,
a kdyby ano, hned bys je zpátky dal.

Recitace Adamovy vlastní básně sklidila mezi přítomnými velký potlesk. Mikuláš společně s andělem nešetřili pochvalou za pěkný přednes připravených básní, postupně rozdali pěkné dárky a chutné sladkosti.

Zlobivé děti si vyslechly od čerta pokárání, domluvu a musely slíbit, že se do příštího setkání polepší. I nějaká ta slzička ukápla! Čert předal nehodným dětem brambory a uhlí.

Další část večera se nesla v tanečním rytmu. Na parketu se střídali nejen Mikuláš, čert a anděl, ale také ostatní chataři a chalupáři z Vysoké i okolí.

V hospůdce vládla dobrá nálada, pivo teklo plným proudem, a to doslova. Nikomu se nechtělo jít spát, protože stále si bylo o čem povídat.

Krátký pohled do historie:

Svatý Mikuláš z Myry (žil cca r. 280/286 Patera – 6. prosince r. 345/352 Myra) byl biskup v Myře v Lykii. Už za svého života byl velmi oblíbený mezi lidmi, proslul štěrností k potřebným, jako obránce víry před pohanstvím a zachránce nespravedlivě obviněných. Pro množství zázraků, které se udály na jeho přímluvu, je také někdy zván Mikuláš Divotvůrce. Jde o jednoho z nejuctívanějších svatých v celém křesťanství. V západní liturgické tradici jeho svátek připadá na 6. prosince a oslava tohoto svátku je spojena s rozdáváním dárků dětem. Svátý Mikuláš je uctíván jako patron námořníků, obchodníků, lukostřelců, dětí, lékárníků, právníků, studentů a vězňů. Je též patronem států (Rusko, Lotrinsko) a měst (Amsterdam, Bari, Barranquilla atd.).

*Spokojený návštěvník
této zdařilé akce*

Adventní příběh

„Povím ti příběh včelky Zdeňky,“ řekla babička malé Alence. Seděly spolu u stolečku, ozdobeném větvičkami chvojí a rozsvícenou svíčkou. Byla první adventní neděle. Všichni se připravovali na Vánoce. Babička se usmála, pohládila Alenku po hlavě, a začala vyprávět.

Ve velkém úle na kraji lesa žila s ostatními včelami malá včelka Zdeňka. Byla to velká parádnice. Leštila si křídélka a čistila tykadla. Prohlížela se v zrcátích ranní rosy, parádila se celý den a úplně zapoměla na svoje povinnosti. Včelky vylétají z úlu, sbírají pyl, ze kterého vyrábějí med. Včelka Zdeňka se už dožila dvanáctého dne svého života a mohla na zrcátích třetího až šestého článku zadečku vypotit vosk. Dobře věděla, že může stavět novou plástev, jen když bude pracovitá. Bez pilné činnosti vosk nevypotí a nemůže být mladuškou a vystavět z vosku nové dokonalé šestiboké plástve. Matka královna naklade do nové bělounké plástve vajíčka a z nich se vyklubou nové včelky. To všechno včelka Zdeňka věděla, ale pro parádu neměla na nic čas.

Matka královna se dověděla o líné včelce a rozložila se. V úle má každý svůj úkol, a když ho nesplní, poškodí tím celý včelí roj. Také ostatní včely se zlobily a vyhnały Zdeňku z úlu. Vždyť nenosila na svých nožkách pyl do úlu, nevytvářela med, nepotila včelí vosk a nevytvářela plástve. Oslabila vývoj nových včelíček a tím oslabila celé včelstvo. Ublížila všem.

Nyní létala od květiny ke květině. Kartáčky na nožkách měla plné pylu, ale neměla jej kam zanést. Pyl ji velice tížil a ona musela často odpočívat. Byla již velmi unavená, večer se ochladilo a včelce tuhly nožky i křídélka. Už ani necítila svoje drobné tělíčko,

a když letěla kolem šipkového keře, uvízla v pavoučí síti. Pavoučí kusadla se zakousla do zkrhlého tělíčka a kolem včelky se rozprostřela tichá tma.

Alenka sklopila hlavičku. Bolelo ji u srdíčka, do očí jí stoupaly slzy. Vždyť ona také nesplnila svůj úkol. Nepomáhala mamince a dokonce odmouvala. Bála se, že ji také pošlou pryč. Nechtěla být venku sama, nechtěla potkat žádné nebezpečí.

Babička se na Alenku stále usmívala svým moudrým očima.

„Alenko, všechno ještě můžeš napravit. Maminka ti vše odpustí. Pospěš si, ještě máš čas. Pusť se do práce a pomoz mamince.“

Alenka věděla, že babička má pravdu. Spěchala pomoci mamince s přípravou Vánoc.

Adventní čas pomalu plynul, večery se prodlužovaly a na krajinu se tíše snášely sněhové vločky, které přikrývaly krajinu lehounkou bílou perinou.

Milena Brňáková

Poděkování

Spolek Království Králíckého Sněžníku děkuje všem za finanční příspěvky na podporu jeho činnosti a všem pomocníkům, kteří nám pomáhali s realizací našich akcí v tomto roce.

Občanům a hostům našeho regionu přejeme hezké prožití vánočních svátků a velmi úspěšný rok 2017.

*Za Království Králíckého Sněžníku, z. s.,
Petr Mahel*

Sáně, vozík, trakač, trávnicka

Zamyšlení, úvaha, vzpomínka, poučení pro mladé.

Sáně,

nebo chcete-li sánky, zná snad každý. Někdo si pod tímto pojmem představuje dětskou hračku, potřebnou pro ježdění na sněhu. Někdo jako potřebnou součást strojírnického stroje (soustruhu apod.), někdo si je dokonce ani neumí představit. Je zde řeč o pomůcce, která slouží lidem od nepaměti v pohybu, nebo přesunu třeba na sněhu. Je to výborný předmět pro ulehčení odvozu materiálu, chcete-li snad lépe říci – všeho, tedy i lidí v době zimní sněhové nadílky. Sáně se používaly dokonce i ve starém Egyptě, před mnoha tisíci lety, kdy tam o sněhu nic nevěděli. I tehdy již lidé využívali pro svoji činnost k ulehčení tření, při kterém vozili velké a těžké náklady na různých sáních. Aby si to ještě více ulehčili, tak cestu pod sáněmi polévali vodou. Pak byl smyk ještě snazší. Dodnes takto třeba vozí místní turisté na takovýchto prastarých sáních na ostrově Madeira. Je to ostrov v Atlantickém oceánu, který žije z turistického ruchu. Navíc tam umřel poslední Rakousko-Uherský císař Karel a hlavně se tam narodil a občas tam dodnes žije slavný současný fotbalista Ronaldo, co hraje za Real Madrid.

Vraťme se ale domů. Já mám na mysli ty sáně, co se na nich vozí v zimě vozkové do lesa. Případně si z lesa zase vozí domů po práci dříví pro svoji potřebu. Pro koně je to také velmi příjemné, protože jízda se sáněmi na uježděném a umrzlém sněhu je velmi lehká a hlavně veselá. Po zbytek roku, kdy není sníh, leží sáně někde v koutě ve stodole, to v lepším případě, nebo jinak někde v koutě na dvoře a obvykle jsou založeny nějakým nepotřebným harampádím. Je také otázkou, kolik lidí dnes na vesnici (vesnicích) Malé Moravy doma ještě má koně do tahu. Moc jich nebude. Spíše se jedná o koně služební od lesního závodu, nebo jsou to kočár odjinud, nasmlovaní Lesy České republiky, když je třeba řešit nějakou kalamitu v lese. Bývaly i sáně ozdobné, něco jako kočáry, ale tyto již zdobí jen muzea. Jsou vlastně k nepotřebě. Takže nám opravdu zbývají jen sáně pro dětské radovánky. I ty já doma mám, což vzbuzuje radost mým vnoučkům, když je zima a chtějí si zajezdit na sněhu.

Vozík,

dá se to nazvat i kárka. Obvykle je to je dvoukolák. Lepší bývají čtyřkoláky, a to

v každém provedení. Třeba malé, co v nich vozí malá děvčata své panenky, nebo vozíky s koly s obrubami, tak na těch se vozilo také snad všechno (říkalo se jim – rakušáček – nevím proč), včetně beček na pivo. Namítnete, že dnes jsou dvoukoláky s gumovými koly a je s nimi jednodušší manipulace. I to je pravdou. Vždy to byla pomůcka na ulehčení přesunu materiálů a také občas i lidí. Nemyslím tímto vozíky, co se s nimi převážejí na nádražích různé náklady mezi vlaky, nebo vozíky, co se s nimi v podzemí převážejí vytěžená hlšina, nebo uhlí, různé vytěžené rudy a podobně. Nebo vozíky, co se v nemocnicích na nich přepravují nechodící pacienti. Těchto a podobných příkladů je celá řada a popisovat je zde by bylo nošení dříví do lesa. Opět zde mám na mysli vozíky, co s nimi jezdí kočí do lesa. Používají se celoročně. Opět jsou to vozíky s jednou, nebo dvěma nápravami. Čili dvoukoláky, nebo čtyřkoláky. Zde je třeba připomenout vozíky, které táhají za sebou traktory. I tyto jsou určeny k převážení snad všeho. Zvláštním druhem vozíků jsou vozíky, na kterých se vozí jezdecké koně. Od jednoho závodistě ke druhému. Podle domluvy a zakázek na dostihy či jiné koňské kratochvíle. Tyto vozíky bývají zapřažené obvykle za nějaký osobní automobil. Někdo namítne, že je to jen pro panskou kratochvíli. Opak je pravdou. Tak jak do naší krajiny patří kůň pro potah, tak také kůň určený jako kůň závodní, čili jezdecký. Zde jen mohu namítnout, že pohled na koně pasoucího se v naší přírodě někde na pastvině, nebo pracujícího v lese, případně jedoucího cvalet s jezdcem, je vždycky nádherný.

Trakač (trakar)

je vlastně takový vozík s jedním kolečkem vpředu. Vzadu se drží za madla. Pro ulehčení práce se ještě na ta madla dával popruh, aby se pomohlo rukám při jeho držení. No, hlavně opět k ulehčení při vezení trakače s nákladem. Popruh se pak dal na záda za krkem. Na trakači se opět vozilo všechno možné. Bylo to opět ulehčení práce při převozu materiálu v hospodářství. Byl samozřejmou výbavou každého hospodářství na naší vesnici, spíše by se dalo rovnou říci každé chalupy. Jsou ovšem chataři a okrasní zahradníci, kteří trakač již využívají jen jako okrasu na své zahrádce. Mají je jako by ledabyle postaven uprostřed zahrádky s květinami. Obvykle krásně natřený bílou barvou. Na trakači se vozily náklady menší,

než na vozíku, ale hlavně všechno, co bylo potřeba někam odvézt. Třeba brambory, pytle s cementem, cihly, seno nebo sláma, dřevo z lesa nebo ze zahrady. Také staré listy, shrabané a složené na hromádách uprostřed zahrady. Nasekané, nebo nalámané dřevo ze dvora na místo jeho uložení na zimu, také hnůj ze chléva a podobně. Používal se také na odvoz silně unaveného člověka z místní krčmy (hospody) domů a podobně.

Z trakače se vyvinul další pomocník do chalupy, nebo chaty, a to je „kolečko“. Tento pomocník býval původně ze dřeva a mával i dřevěné kolečko jako u trakače. Ale později již bývalo kolečko železné a ještě později, a dá se říci, že do dnešních dob, již jsou kolečka jen kovová – průmyslově vyrobená. Předností tohoto kolečka je, že se v něm sice odveze na množství méně sena, nebo dřeva, ale zato se krásně využívá na převoz sypkých materiálů. Jako třeba písek, uhlí, hlína, piliny, malta a podobně. Také převoz drobných kusů je jednodušší, než na trakači. Třeba cihly, naštipané dřevo, prázdné sklenice po posvícení, nebo svatbě do obchodu. Také odvoz hnoje ze chléva je snadnějším než na trakači. A dovoz krmiva a podestýlky zpět do chléva to samé.

Trávnicka,

to je taková čtvercová plachta z hrubého plátna. Na rožích má vždy bud popruhy, nebo konopné silné provazy, aby se po naložení trávy nebo sena mohla složit a zavázat. Pak se přehodila na záda a již se šlo domů, nebo tam, kam byl náklad určený. Manipulace s trávnicí byla složitá, ale i těžká záležitost. Byla to práce našich babiček a prababiček. Dnes si lidé tuto práci ani nedovedou představit. Ale ještě před padesáti lety to bylo docela běžné, potkat nějakou sedřenou paní na vesnici, jak nese svůj náklad v „trávnicí“. Tak to na historických obrazech z venkova v našich zemích malíři často zobrazovali.

V trávnicí se nenosila jen tráva a seno, ale často ji nosily naloženou roštím z lesa. Byl to klest, který jim jako odměnu nechal hajný za práci v lese. Toto klestí se pak doma ještě na špalku nakrátilo a skládalo se do otýpek. Ty se ukládaly někde u plotu, ale hlavně poblíž chalupy. S těmito otýpkami se pak topilo v kuchyňských kachlících celoročně. Byla to strašná štrapáce a dřina. Po cestě s těmito náklady měly ženy, co ji nosily (trávnicka), na různých příhodných místech u cesty vyhlédnutá odpočinková místa. Kde si trávnicka jakoby odložily, ale ze zad nesložily. Jen si přisedly, trávnicka opřely, a jak si oddechly, tak šly zase dále. Dnes je již nošení nákladů v trávnicí práce zcela zapomenutá.

Trávnicka byla po použití obvykle složená, pověšená na trámu, nebo přes bidlo někde ve stodole, nebo pod střechem, aby se vyvětrala a byla hned po ruce na další použití.

O výše uvedené pomocníky bylo třeba se i starat. Bylo nutno je udržovat v čistotě a připravené na další použití. Podle stavu těchto pomocníků se vždy poznalo, kdo je jaký hospodář.

*Vzpomínal a napsal
Ludvík Vrána*

Naši jubilanti

V listopadu oslavili 70 let

pan **Milan HOBL**,

pan **František KLEE**.

V prosinci slaví 65 let

paní **Marta LEIMEROVÁ**

a 70 let slaví

paní **Marta TÓTHOVÁ**,

paní **Jana ŠIMŮNKOVÁ**,

paní **Emília KLÍMKOVÁ**.

Všem jubilantům blahopřejeme.

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,
tak už nám klepou Vánoce na dveře. V tomto Olšováčku si proto řekneme něco o vosku a svíčkách. Bez svíček si totiž umí málokdo představit vánoční stromeček. Povíme si taky něco o včelím vosku. K tomu bych vám rád popřál krásné vánoční svátky, bohatého Ježíška a šťastný nový rok 2017.

Váš Olšováček

Jak včelky dělají vosk

Při tvorbě díla včela doslova potí vosk na voskových zrcátkách na spodní straně 3.-6. článku (tergit) zadečku. Chitinová stěna zrcátka je perforovaná mikroskopickými otvory, jimiž po zvýšené námaze tryská sekret jako čerstvý vosk. Na vzduchu tuhne a ve formě šupinky přebírá anatomický tvar zrcátka. I když se šupinka odloupne, zůstává částečně zasunutá pod přechýlujícím okrajem sousedního článku zadečku.

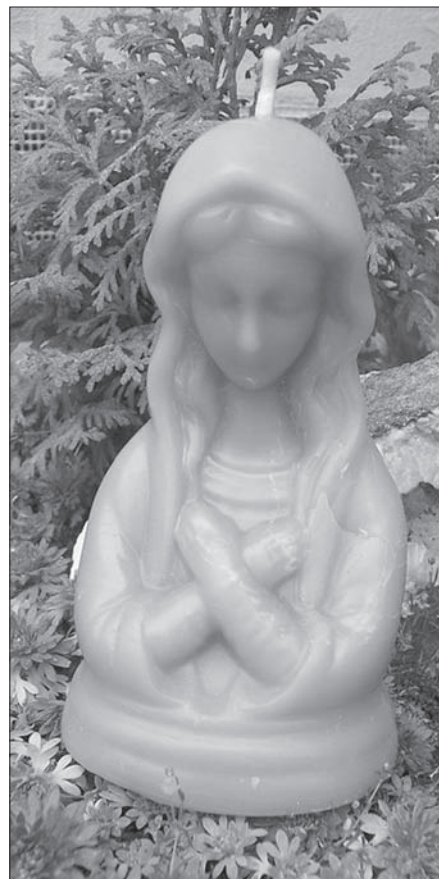
Hmotnost jedné, 0,5 mm silné, šupinky se pohybuje v rozmezí 0,8-2 mg. Energetická (metabolická) náročnost u produkce vosku je vysoká. Ke vzniku 1 kg vosku včely spotřebují 3,5-10 kg medu a kolem 50 g pylu.

Včela šupinku podle potřeby sbírá kartáčkem třetího páru noh a zpracovává kusadly. Vzniká bílá tvarohovitá hmota. Působením

slin se stává vláčnou za předpokladu, že teplota prostředí je 33 °C až 36 °C.

Nové voskové dílo včely zakládají tím způsobem, že se zavěsí na strop obývané dutiny a zaklesnuté nožkami jedna do druhé vytvoří jakýsi živý závěs. V této poloze kolektivně zpracovávají produkovaný vosk a společně hnětou stěnu díla. V úlech budují včely dílo na předem lisovaných voskových mezistěnách. Mezistěny podle potřeby a v požadované velikosti vkládá do úlu včelař.

Nové voskové dílo má bíložlutou barvu. Včelařská odborná terminologie ho označuje termínem *panenská souš*. Každá vylhlá včela zanechá v buňce *košílku* - dílo, díky tomu mění barvu a postupem času tmavne přes odstín propečené žemle až k tmavohnědé. Několikaleté plásty jsou zčernalé.

Na svícení i na zuby

Z včelího vosku se dělají také svíčky, které lidstvo používá od nepaměti. Svíčky z pravého včelího vosku krásně voní po medu, mají zlatavou barvu a vydrží hořet déle než ty z klasického vosku. Domácnost tak příjemně rozvoníte hořením svíček.

Svíčky z včelího vosku ionizují ovzduší, a tak by se měly zapalovat tam, kde jsou elektrické přístroje jako televize a počítač. Pohlcojí i pach tabákového dýmu. Na včelím vosku se výborně peče a jeho žvýkáním si čistíte chrup od zubního kamene a nikotínového povlaku.

Jaké druhy včelích vosků máme?

Potravinářský a kosmetický průmysl může používat včelí vosk, kterému se říká divoké dílo. Je to dílo, které včely postavily bez mezistěny, protože při výrobě mezistěn se vosk desinfikuje proti včelímu moru a ve vosku se tyto látky ukládají.

Průmyslový včelí vosk se získává z plástů, které už jsou staré nebo které jsou nevhodné pro chov včel. Takový vosk se používá na výrobu včelích mezistěn (80 procent se vrací zpátky do úlu). Zbytek na výrobu svíček nebo do průmyslu.

Petr Mahel

*Milé čtenářky,
v dnešní příloze si povíme něco o potravinách, které jsou v některých zemích zakázány. Těma jsme si nechali na konec roku právě proto, že vánoční tabule některé domácnosti využívají k vyzkoušení nových potravin. Zmíníme se také o škodlivosti palmového oleje, jehož využívání škodí naší planetě a jehož neúměrnou spotřebu můžeme ovlivnit my sami.*

Zabiják jménem palmový olej

Palmový olej je surovina získávaná z oplo-
dí palmy olejné. Je čím dál více využíván
v potravinovém průmyslu, zejména kvůli
nízké ceně, delší trvanlivosti a schopnosti
snášet vysoké teploty, nicméně na obalech
výrobků se běžně nedozvíme, jak škodlivý
palmový olej ve skutečnosti je.

Co obsahuje palmový olej?

Palmový olej obsahuje velké množství
vitaminu E a nasycených mastných kyselin,
které zvyšují hladinu cholesterolu v krvi a
jejich dlouhodobé nadměrné užívání může
vést k energetické nerovnováze, obezitě a
onemocnění srdce a cév. Na rozdíl od dalších
rostlinných olejů neobsahují žádné nenasy-
cené mastné kyseliny, které mají na zdraví
člověka naopak blahodárný vliv.

Ekologický dopad používání palmo- vého oleje

Palmy olejné, z nichž vzniká palmový
olej, se pěstují na velkých plantážích, které
vznikají vykácením a vypálením deštných
pralesů. Dochází tak k drastickému úbytku
živočišných druhů a rostlin na vypálených
plantážích, zejména v Indonésii, Africe, Jižní
Americe a v Malajsii. Půda a voda jsou kvůli
pěstování palem zamořeny pesticidy, živo-
čišné druhy na plantážích nejsou schopny
přežít. Orangutani, zvířata tak podobná člo-
věku, že je místní domorodci nazývají „lidmi
z lesa“, jsou nuceni hledat si potravu na zemi,
živit se výhonky palem olejných, v důsledku

toho jsou stříleni jako škodná zvěř a jejich
mláďata často umírají hladu. Kromě zvířat
škodí plantáže i místním obyvatelům, půda
je jim nelegálně zabavována a kvalita vody v
těchto se používáním hnojiv zhoršuje.

Biopalivo ničí přírodu

Kromě potravin se palmový olej používá
také k výrobě biopaliv. Absurdní, nebo ne?
Biopalivo, které má snížit vznik skleníkových
plynů, zároveň ničí životní prostředí. Navzdory
protestům některých společností je levný pal-

Někde běžné, jinde zakázané Potraviny, které v některých zemích nekoupíte

Čokoládová vajíčka

Čokoládová vajíčka milují děti po celém
světě, jen ve Spojených státech byste jim
těžko vysvětlili, o čem je řeč. V USA se
tato populární cukrovinka prodávat nesmí,
protože obsahuje „nejedlý objekt“ v podobě
hračky.

Žvýkačky

Mezi známé zákazy patří žvýkání žvýka-
ček v Singapuru.

Haggis

Spojené státy jsou jedinou zemí na svě-
tě, která zakazuje dovoz skotské lahůdky,
podobné české tlačence - haggisu. Postaral
se o to zákaz z roku 1971, který nedovoluje
dovoz produktů obsahujících ovčí plíce, jež
tvorí asi 15 procent receptu na haggis.

Koňské a klokaní maso

Ovšem méně už se ví, že v amerických
státech Kalifornie a Illinois je nezákonná
konzumace koňského masa. V Kalifornii
si navíc nesmíte dopřát ani klokaní steak,
protože v tomto státě je zakázáno dovážet
či prodávat klokaní maso i další klokaní
produkty. Tento zákaz byl obnoven prvního
července letošního roku; převážil názor jeho
zastánců, podle nichž je „nelidské“.

Mák

Další běžnou potravinou, která je v někte-
rých částech světa zakázaná, je docela oby-
čejný mák. Na to, že byste si upekli makové

mový olej používán čím dál více a v ohrožení se
tak ocitají deštné pralesy po celém světě.

Které výrobky obsahují palmový olej?

Od roku 2015 je zakázáno uvádět palmo-
vý olej na obalech potravin pod souhrnným
názvem „rostlinný olej“, a je až děsivé, kolik
výrobků obsahuje tuto škodlivou surovinu.
Oplatky, čokolády, müsli tyčinky, másla,
pudinky, sušenky, rýžové chlebičky, pečivo,
zmrzlina, pomazánky, dětská výživa nebo
polotovary do polévek, omáček atd. Kromě
potravin jsou to také svíčky nebo kosmetika.

Jak proti palmovému oleji bojovat?

V současnosti bohužel zřejmě jediným
řešením, jak se pokusit snížit produkci
palmového oleje a tím také zpomalit niče-
ní deštných pralesů, je nekupovat výrobky
obsahující palmový olej. Je nutné pečlivěji
vybírat a číst složení výrobků. Neděláme to
však jen pro sebe... svet-zeny.cz

buchty nebo koláče, tak můžete zapomenout
například v Singapuru, na Tchaj-wanu,
v Saúdské Arábii či Spojených arabských
emirátech. Příčiny tohoto zákazu se ovšem
liší. Zatímco Saúdská Arábie maková semín-
ka zakazuje z náboženských důvodů, v Sin-
gapuru mák na seznam zakázaných látek
zařadila místní protidrogová agentura.

Zákaz konzumace hovězího masa

V současnosti v zemích, jako je Nepál a
Indie, kde většina obyvatel jsou hinduisté, je
kráva velmi vážená a je pod právní záštitou
bohatství (chráněné zvíře). Krávy představující
stát, ctnost a hojnost, jsou hinduisty od
dávnych věků uctívány jako matky.

Zákaz konzumace vepřového masa

Muslimové, stejně jako Židé a některé
křesťanské sekty, nejedí vepřové maso.

Mléko a mléčné výrobky

Mléko se nejvíce konzumuje v Evropě a
Severní Americe. V Asii pak méně a u obyva-
tel Afriky je schopnost trávit mléko nejmenší.
Lidé, kteří nemohou trávit mléko s obsahem
laktózy, mají tzv. laktóзовou intoleranci, což
vzhledem k původnímu účelu mléka není tře-
ba považovat za onemocnění. Intolerance na
laktózu se může objevit i kdykoliv v průběhu
věku v případě vysazení mléka na delší dobu.

Laktóзовá intolerance je způsobena
neschopností organismu produkovat enzym
laktázu, který laktózu (mléčný cukr) ve stře-
vech rozkládá.

Vánoční koření - provoní advent a upevní zdraví!

Konec roku je za dveřmi a s ním samozřejmě i doba nejkrásnější, Vánoce. Už cítíte tu vůni? Jehličí, cukroví, vonné svíčky, vánoční koření, které provoní byt a navodí tu ojedinělou a pohodovou atmosféru. Tak by to aspoň mělo být. Když si odmyslíme stres spojený se sháněním posledních dáreků, zbývá právě to klidné posezení u svařeného vína nebo punče a mísy cukroví. Chvilu, kdy se můžeme konečně oddávat vůním, chutím a klidu Vánoc.

Vánoční koření, které je synonymem té pravé a ojedinělé vánoční pohody, však nepřináší jen potěšení v podobě libé vůně a chuti. Vánoční koření, jak se dozvíme, je prospěšné i našemu zdraví a psychickému rozpoložení.

Vánoční koření - voní, chutná, zdobí

Hojné využití koření nabízí zcela jiné rozměry kulinářského umění, podporuje fantazii a objevuje nové kombinace chutí a vůní. Směs koření, které máme u nás spojené především se sladkými pokrmy a s obdobím Vánoc, se například v asijské kuchyni hojně využívá při přípravě pokrmů z ryb, drůbeže nebo vepřového masa. Správně zvolená kombinace koření může při přípravě pokrmu také nahradit sůl, čímž umožňuje zdravější životní styl. Omezení soli a její nahrazení vhodným kořením je tak vhodné i při redukčních dietách. Koření dá kromě vůně a chuti jídlu také specifickou barvu, a tak si můžeme pokrm užít i očima.

Chut a vůně ovlivňuje psychiku

Chutě a vůně mají lidé spojené s určitými zážitky a vzpomínkami. Koření tak může svým způsobem ovlivnit i naši psychiku, náladu a emoce. „Vůně spojené s obdobím Vánoc, tedy koření, které přidáváme například do vánočního cukroví, vánočky apod. většinou navozují klid a pocit bezpečí,“ jak vysvětluje doktorka, dietoložka Karolína Hlavatá na portálu o zdravé výživě vimcojim.cz. „Koření a jeho směsi bychom však měli volit kvalitní, při použití citronové a pomerančové kůry bychom měli dát přednost bio produktům, běžné produkty pak alespoň velmi pečlivě umýt,“ dodává odbornice na zdravou výživu.

Jaké koření používáme v období zimy a Vánoc?

V zimě a v období Vánoc se obvykle těšíme z typických vůní těchto druhů koření: anýz, badyán, skořice, hřebíček, kardamom, muškátový oříšek, koriandr, safrán, vanilka, nové koření a zázvor. Cukroví a další pokrmy či nápoje často obohacujeme také typickou chutí a vůní pomerančové a citronové kůry. Vánoční cukroví má díky těmto směsím koření ojedinělou chuť a vůni, kterou si zpravidla dopřáváme jen v tomto období adventu, používáme je však také třeba do marmelád a do domácích sladkých likérů.

Jak a čím může našemu zdraví prospět vánoční koření?

- **anýz do perníku** - pomáhá při trávení,

bolestech břicha a nadýmání,

- **badyán do čaje** - působí proti kolikám a revmatismu, má antivirové účinky,

- **hřebíček do pracen, punče a svařáku** - uvolňuje nervové a svalové napětí, má antibakteriální účinky,

- **kardamom s vůní citronu** - pomáhá při trávení, bolestech hlavy, při kašli, pálení žáhy a psychickém vypětí,

- **koriandr do pečiva** - pomáhá při zažívacích a střevních potížích, ulevuje při kašli a nechutenství,

- **muškátový oříšek do vánočky** - podporuje trávení, ulevuje při křečích žaludku,

- **skořice do cukroví, grogu i jablečného závínů** - má antibakteriální účinky,

pomáhá při nastydnutí, podporuje účinky redukční diety a působí i jako afrodiziakum, - **nové koření do cukroví** - má antimikrobiotické účinky,

- **safrán pro sytou žlutou barvu** - snižuje hladinu krevních tuků a cholesterol, podporuje trávení, má antidepresivní účinky,

- **vanilka (nejen) do vanilkových rohlíčků** - uklidňuje, zbavuje úzkosti a nervozity

- **zázvor do čaje i do cukroví** - pomáhá při angíně, rýmě a nachlazení, podporuje pocení, prohřívá organismus, pomáhá také při průjmu a potížích s trávením.

vimcojim.cz

Hynkův adventní příběh

Po roce zase přišel advent. Období, kdy se všichni připravují na Vánoce. Na Malé Moravě tomu nebylo jinak. Hospodyně uklidily celý dům a v chalupách voněly perníčky. Každý se těšil na pěkné dárky pod stromčkem.

Hospodář Hynek se chystal na cestu do Hanušovic. Chtěl prodat část své úrody a za získané peníze nakoupit dárky pro svoji ženu a děti. Úrodu měl pěknou, a tak mohl naložit plný vůz. Rozloučil se a jel. Cestou poslouchal tichý klapot kopyt svého koníka a pomalá jízda ho uspávala. Povolil opratě, koník už necítil jeho pevnou ruku, sešel z cesty a zavezl hospodáře hluboko do lesa. Lesní porost zhoustl a koník už nemohl dál a zastavil se. Hynek se probudil a zjistil, že neví, kde je. Nepoznával to tady. Nevěděl, co si počne. Jak se vrátí domů. Cesta tudy nevede. Trh v Hanušovicích již určitě skončil. Neprodám svoje zboží. Děti budou mít smutné Vánoce. Těžké myšlenky se mu honily hlavou a beznadějně se rozhlížel kolem.

Nebyl tu však sám. Kde se vzal, tu se vzal, stál před vozem Podbělník.

„Vím, na co myslíš. Jsi dobrý člověk. Pomůžu ti.“ Dobře viděl, že Hynek neví, kde je a že má hlad. Uhodil holí do země. Obje-

vilo se ohniště a nad ním se opékal zajíc. Podbělník pohostil Hynka voňavou pečínkou. Překvapený Hynek poděkoval a chtěl se vrátit domů.

Podbělník uhodil holí do země ještě jednou. Tu se objevil živý zajíc a Hynek poslouchal Podbělníkův pokyn: „Jed do Hanušovic na trh, zajíc ti ukáže cestu.“

Jak se Podbělník ukázal, tak také zmizel. Hynek zavolal hlasité poděkování do lesa a vydal se za zajícem. Když dojel do Hanušovic, zajíc také zmizel.

Na trhu bylo velké množství lidí. Rádi nakupovali Hynkovo zboží. Brzy vše prodal a mohl nakoupit dárky pro ženu i děti. Spokojeně se vrátil domů a vše vyprávěl ženě.

„Podbělník pomohl nám, my zase pomůžeme Podbělníkovi. On se musí starat o všechna zvířata v lese. Na všechno nestačí. Zavez fůru sena a trochu řepy ke krmelci. Tím nejlépe Podbělníkovi pomůžes.“

Tak se stalo. Zvířata v lese dostala seno a řepu. Hynek ještě dlouho vyhlížel svého zachránce, ale ten se již neukázal.

Všechno zase vrátilo k obvyčnému životu. Byl advent a celý kraj se připravoval na Vánoce.

Milena Brňáková

Přáníčko

Všechno nejlepší k narozeninám, milovaná maminko, Ti přeje Kamila. Mám Tě moc ráda.

Tři kamarádi - Jiskra, Nitka a Rybka

V minulém století, ještě před válkou, žili ve Vysokém Potoku tři kamarádi. On byl původně každý z jiné vesnice - Jiskra z Vojtěškova, Nitka z Malé Moravy a Rybka z Vlaského - ale na stará kolena je osud dal dohromady. Bydli sice každý sám, tedy se svými manželkami a dětmi, ale scházeli se každou neděli odpoledne v místní hospodě „U přejezdu“, tedy u závor. Byla to hospoda vyhlášená široko daleko a tam vždy bylo dobré pít a hlavně dobré jídlo, které si naši kamarádi při svých setkáních nikdy nenechali ujít. No a jak to bývá, tak si vyprávěli, co týden každému přinesl nebo odnesl, případně, co se každému z nich povedlo nebo nepovedlo. A protože byl po celý týden každý jinde zaměstnan, tak ta jejich vyprávění byla docela zajímavá.

A nyní si poslechněme, o čem si vyprávěli. Nejdříve si vzal slovo Jiskra. To sice nebylo jeho pravé jméno, ale přezdívka a on na ni za léta již slyšel a bylo mu to docela příjemné, když mu tak sousedé říkali. Byl po otcí kovářem a kovářskému řemeslu dobře rozuměl. Doma na Vojtěškově byli v kovárně dva bratři. Měli se rádi a řemeslo jim šlo vždycky od ruky. Ale Jiskra si našel manželku v kovárně ve Vysokém Potoku. A protože ona byla doma sama jako jedináček a její tatínek byl již starý, tak přichod nového mladého kováře ve Vysokém Potoku všichni uvítali. Pracoval, jak byl zvyklý z domova, od rána do večera. Nikdy nikoho neodmítl. Jen občas musel pomoci ženě na políčku a na zahrádě, nebo zajet se svými výrobky ze železa na trh do Hanušovic, nebo do Králík. Ale to bývalo jen dvakrát do roka.

Jednou pracuje se železem na kovadlině, až jiskry od žhavého železa odskakovaly, a vtom se setmělo a za kovadlinou, směrem ke kovářské výhni, stál takový divný člověk. „Nikdy před tím jsem ho neviděl. Byl takový celý šedý až zaslý“, říkal Jiskra. „V obličejích byl bílý. Jen oči mu jiskřily. Poprosil mě, abych mu dal kousek žhavého železa. To mě ještě více překvapilo. Zeptal jsem se ho, na co mu to bude? Neptej se a dej. Pak uvidíš, dobře se ti povede. Zrovna jsem překovával

jednu podkovu, co jsem chtěl ten den dát koni od souseda. Bylo to předem domluvené, že si pro ni po obědě přijde. Protože nejsem škrt a železa mám dost, tak jsem tomu podivínovi kousek z odpadu znovu nazhavl a v kleštích mu jej podával. Myslel jsem si, že se jedná o nějaký vtip a že se tomu spíše zasmějeme. Ale nebylo tomu tak. Tento divous si klidně to rozžhavené železo vzal do ruky. Vůbec ho asi nepálilo a hned jej snědl. Jak ho polkl, tak se hned v kovárně jakoby rozsvětlo. Také dotýčný byl najednou nějaký jiný, hezčí a hlavně barevnější. Poděkoval, a jak se objevil, tak také zmizel. Koukal jsem jako opářený, krve by se ve mně nikdo nedořezal. Říkal jsem si, že to ani nebudu moci nikomu říct, že tomu nikdo neuvěří.

Ale to nebylo ten den ještě všechno. Najednou před kovárnou zastavil nějaký povoz a povozník se hned hrnul do kovárny. A že by potřeboval hned opravit kovový držák na brzdu na voze. Nějak mu zadrhává. Kouknu se na to, je to opravdu malíček. Hned jsem to opravil. Povozník mi dal nějaký pytlík. Myslel jsem si, že tam bude několik malých penízků. Než jsem se stačil do něj podívat, byl povoz ten tam. Kouknu se líp a vidím, že v pytlíku je deset zlatáků. To mě opět překvapilo, jak jsem dostal dobře zaplacené. A vtom za mnou přibíhá manželka a křičí, že se naši kráve právě narodilo telátko. No, radosti bylo v chalupě nějak moc. A tak vám to tu, moji přátelé, říkám a všechno je to pravda.“

Kamarádi se tomu podívovali, ale když Jiskra vytáhl na placení zlaták, tak zůstali také koukat, stejně jako místní hospodský. Ten říkal Jiskrovi: „Ale to je moc, za to tu budeš mít předplaceno jídlo a pití nejméně na půl roku dopředu.“ A dal mu navíc ještě výslužku s sebou domů, aby měl i něco pro ženu.

Pak přišel na řadu se svým vyprávěním Nitka. Byl to místní krejčí. Také jeho jméno byla vlastně přezdívka, ale krejčímu se líbila, a tak na ni slyšel

„Také jsem měl podivuhodnou příhodu“, povídá Nitka. „Jak tak sedím a pracuji na zakázce pro místního mlynáře, tak se mi doma v pracovně objevil divný chlap.“

Ona ta pracovna, to byl vlastně takový velký pokoj, kde měl Nitka vše pro svoje řemeslo a pro svou práci. Jednak pracovní stůl a židle, ale také paraván a zrcadlo, kde se zákazníci prohlíželi v nových šatech. Navíc tam stála ještě skříň na látky, nitě a knoflíky. Také stála naproti u zdi menší skříňka, kde měl ostatní nářadí, jako svinovací metr, kartáče na učesání obleku, nůžky, jehly různých velikostí a sádrovou křidu na nákresy střihů na látku. Navíc zde měl ještě pana (figuru, na které to, co ušil, hned zkoušel) a zvláštní stůl na žehlení. Chystal se, že si zakoupí šicí stroj, jaký viděl u známého krejčího v Hanušovicích, ale zatím na něj neměl peníze. Ale protože byl setrtný, tak se již na ten stroj těšil. Na zdi měl krásné hodiny kukačky, které mu vesele kukaly do díla. Také měl domek se zahradou a malým hospodářstvím. A také na něm pracovala jeho paní.

Vtom se prý kukačky zastavily. Myslel si, že je třeba je natáhnout. Ale nebylo tomu tak. Byla to divné, ale než se stačil nad tím

zamyslet, již mu stál u stolu divný chlapík. Nikdy jej ve Vysokém Potoku a ani v okolních vesnicích neviděl. A že prý mu musí hned přišít rukáv u košile. Že to nesnese odkladu. Řekl mu to takovým panovačným tónem, že Nitka hned sedl, nechal svého díla, vzal košili od pocestného a ten rukáv mu přišil.

Sám byl rád, že mu to šití rukávu šlo jako po masle. Tu se náhle ozvaly kukačky. Opět samy šly a navíc asi i docela přesně. To si Nitka pomyslel, když na ně koukal. Ale chlapík byl pryč. Ani nezaplatil. Nitka nad tím mávl rukou, že to vlastně ani nestálo za to a dál dělal na díle, na kterém pracoval doposud.

Najednou vstoupil do jeho pracovny starosta z Malé Moravy. A hned si poručil, že potřebuje rychle ušít zcela nové šaty, k tomu novou bílou košili s kanýry, dále vestu, trenýrky a spodky. A k tomu ještě velký zimní kabát štofák. „Bude zima a já potřebuji jet něco důležitějšího vyřizovat k vrchnosti. Musím tam pořádně vypadat. A protože krejčí na Malé Moravě je pomalý, tak jsem přišel za tebou. Tu máš zlatku jako závadek a hlavně pracuj rychle, za čtrnáct dnů to potřebuji. Dobře ti zaplatím.“

Nitka zůstal jako opářený. Čelo se mu starostí zarosilo. Nedá se nic dělat, musí mu v díle pomoci i manželka. Ta uměla také docela dobře šít. Tak se hned dali do díla. Oba měli co dělat, aby tuto zakázku pro starostu z Malé Moravy splnili včas. Povedlo se jim to k jeho spokojenosti. Ten jim rovnou zaplatil jakoby za dva obleky a ještě s nádavkem. K tomu si objednal ještě další šaty, ale ty již tak nespěchaly.

Nitka byl radostí celý bez sebe. To byly přesně ty peníze, co vydělal, které potřeboval na koupi toho vysněného šicího stroje. A druhý den jel hned s povozníkem pro něj.

„Nyní budu ještě rychlejší ve své práci. Jistě se mi lépe povede.“

Přátelé mu pokynuli, že jistě se bude mít ještě lépe, než doposud.

Nyní přišel na řadu s vyprávěním místní porybný Rybka. Dával pozor na řeku, opravoval drobné poruchy na jednotlivých stavidlech, co na řece až k Hanušovicím byly, dával pozor na rybí potěr. Také dohlížel na dodržování doby hájení ryb místními rybáři. Opravoval břehy řeky a mostky na ní. Předešlým dával pozor na pytláky, co lovili ryby bez povolení (bez rybářského lístku). Na malé děti a kluky jen spíše hartusil a nechal je být. Ale dospělé kontroloval docela přísně. Neváhal také udělovat pokuty za lovení na černo. Pravidelně určoval, které stromy v pobřežním porostu se mají vykácet, aby při velké vodě nebránily toku řeky. Navíc dával pozor, když přišla velká voda, aby si lidé včas své věci u řeky dali pryč. Většinou šlo o ženské, co měly k vodě udělaný schůdky a praly v ní prádlo. U potoků to tak nevaldilo, ale Morava samotná, když se vzedmula, tak brala vše, co jí stálo v cestě. Musíme si uvědomit, že Morava v minulosti měla více než dvojnásobek vody současného stavu. To samé místní potoky.

Nejraději si porybný „povídal“ s řekou Moravou. Každé ráno poslouchal, jak krásně zpívá, odpoledne to samé. Ale když začala bručet, tak hned zbýstřil pozornost, protože

Červená řepa s mrkví

Ingredience: 500 g červené řepy, 300 g mrkve, 3 cibule, 2 lžíce slunečnicového oleje, 250 ml masového vývaru z kostky, 1 lžíce strouhaného křenu, sůl, pepř, špetka cukru, 1 svazek petrželky, 4 lžíce zakysané smetany.

Řepu oloupeme, mrkev očistíme. Omyjeme, osušíme a nakrájíme na kostičky. Oloupanou cibuli nakrájíme na osminky a dáme zesklovatět na rozehrátý olej. Přidáme připravenou řepu a mrkev, opečeme, podlijeme masovým vývarem, přikryjeme pokličkou a dusíme zhruba 40 minut na mírném ohni. Poté vmícháme strouhaný křen, osolíme, opepříme a osladíme. Z omyté petrželky otrháme lístky a jemně nasekáme. Přimícháme do zeleniny. Vše upravíme na talíře a střed pokrmu ozdobíme zakysanou smetanou.

Doporučená příloha - podáváme s celozrnným pečivem.

podle toho poznal, že se žene velká voda.

Nejvíce na toto vzednutí dával pozor na jaře, když začal na horách tát sníh a Morava samotná ještě byla svírána ledovým příkrovem. To pak bývalo u řeky zle.

Jednou ale, když bylo mírno a mílo a v letním oparu se mrškali jen pstruzi za mouchami, si všiml, že jde okolo řeky nějaký pobuda. Říkal si pro sebe, že to bude zase nějaký pytlák z cizího revíru. Musím jej zkontrolovat, co se tady okolo řeky potuluje. Tulák byl tak škaředý chlap, že by mu ani ruku nepodal.

Než ale Rybka stačil něco vyslovit, tak tulák hned na něj: „Nazdar, Rybko!“

To našeho porybného zarazilo ještě víc. Na Rybku sice slyšel, ale od místních lidí, od cizích si takto říkat nenechával.

Ten ale byl k němu ještě více a hned směle mu povídá: „Již jsem dlouho neměl k jídlu nějakého pstruha. Takový duhový lipan by mi neškodil v žaludku.“

To se už Rybka nafouknul a chtěl tuláka umravnit. Ale ten mu nedal vůbec šanci promluvit. Požádal Rybku, aby mu s tím odchyttem pstruha pomohl. Že si jej udělají na ohni u řeky společně. Rybka už už chtěl tuláka rovnou zadržet a předat četníkům, ale pořád se nedostal ke slovu. Tulák měl jiskru v oku, jinak to byl vandrák od pohledu.

„A nebudete litovat,“ dodal jako by mimochodem.

Protože měl sám Rybka na pstruha chuť a hlavně měl také dobré srdce, nechal se obměkčit. Zašel za nejbližší strom, kde měl schováno své rybářské náčiní. Byla to krásná udice, k ní násada a ještě čeřen na vylovení a vytáhnutí ulovené ryby.

Jen co nahodil, hned se něco chytilo. Byl to krásný pstruh, ale takový, jakého zde ještě Rybka nikdy neviděl. Byl veliký, že dokonce oba dva měli co dělat, aby jej snědli. Pak ještě chvíli koukali na krásnou řeku Moravu, jak se vlní a odtéká do daleka. Byl to překrásný pohled, jako vždycky.

Rybka, jak byl tak na polo ležmo natažený na břehu řeky, si trošinku i zdříml. Jak se probudil, byl již tulák pryč. Jako by se po něm zem slehla.

Rybka se pomalinku vydal podél břehu domů. Tam již stál kočár vrchnosti a hned na něj panský úředník udeřil, jako kde je tak dlouho, že již děle nemůže čekat. Jen mu sdělil, že tam, kde bydlí, bude vybudována líheň pstruhů a prvním správcem a zároveň jejím stavitelem bude on. Než se pod Rybkou stihly prolomit nohy překvapením, tak byl úředník pryč.

A jak řekl, tak i bylo. Hned následující den přijeli panští pacholci, dovezli si materiál a začali hned stavět líheň. Rybka se nestačil divit. Za pár dnů byla hotová, hned tam byla uložena dovezená násada – a Rybka měl další starost. Musel si na to všechno sjednat pomocníka. Sám na to už nestačil. A protože se dařilo jemu i pstruhům, tak si k tomu ještě zvelebil dům, na jeho základech postavil rovnou nový. A tak je od těch dob ve Vysočém Potokum poblíž řeky Moravy pstruží líheň dodneška.

A na Rybku si již nikdo ani nevzpomene.

I toto bylo zajímavé povídání, jen se nikdo z našich kamarádů nikdy nedozvěděl, kdo byl ten tajemný mužiček, co se jim všem, po jeho návštěvě, začalo v díle dařit.

Ludvík Vrána

Nejlepší byl guláš od slečen

15. října se konal další ročník tradiční kulinářské soutěže s názvem Podbělníkovo gulášobraní.

Tento rok o přízeň poroty bojovalo 14 vzorků guláše. Ta to měla tradičně velmi těžké, ale s ochutnáváním i letos vydržela až do konce. Předsedkyně poroty byla tentokrát až z Hradce Králové. Je vidět, že tato soutěž má ve Vojtíškově už tradici.

Soutěžit nepřijeli jen místní, ale také z Bouzova, Mohelnice a Hradce Králové.

Vyhrály dvě mladé slečny, které se ale přiznaly, že jim s gulášem pomáhal jejich dědeček. Je ale dobře, že se i další pokolení učí od starších, jak nejlépe uvařit takovou tradiční pochutinu, jakou je guláš.

Všem soutěžícím, porotcům i divákům děkujeme a těšíme se zase příští rok na shledanou.

Petr Mahel

Letošními výherkyněmi v soutěži Podbělníkovo gulášobraní byly Nikola a Natálka Pavlí, a to s pomocí svého dědečka.

Foto Kamila Tóthová

Vánoční grog

Grog byl původně nápojem britských námořníků. Vroucí vodu nikdy nelijte na alkohol, ztratila by se jeho chuť a vůně. Grog servírujte v teplých čajových nebo punčových pohárech s kovovou objímkou nebo ve sklenicích se silnými stěnami na nože – vždy s kovovou lžičkou. Grog můžeme ozdobit nejen citronem, ale i plátkem pomeranče a skořicí.

Moravský grog

100 ml rumu, 100 ml slivovice, 200 ml červeného vína, 500 ml vody, cukr, citron.

Do sklenic nalijte rum, slivovici a víno, dolijte horkou vodou svařenou s cukrem a ozdobte kolečky citronu.

Medovo-třešňový grog

200 ml třešňovice, 100 ml griotky, 500 ml vody, 8 lžic medu, 4 hřebíčky, tyčinku skořice, šťávu z 2 citronů.

Postup: do hrnce dejte med, hřebíček a skořici, zalijte vodou a zahřejte. Když med dosáhne úrovně hladiny vody, odstavte ho z ohně. Přilijte třešňovici, griotku a citronovou šťávu. Nalijte do předeřhátých sklenic a pijte co nejteplejší.

Víte - nevíte?

Na Nový rok by se neměly podávat jídla z ptáků, aby neuletělo štěstí. Naopak vitaným pokrmem je čůčka, jejíž hojná konzumace by měla zajistit domácnosti dostatek peněz. Štěstí zase měl přinést půlnoční ovar s jablečným křenem.

Švihák Šohaj

Kdysi dávno žil ve Zlatém Potoku, v malém domku kousek od řeky Moravy, podivný mužíček. Jak se jmenoval, skoro nikdo nevěděl. Říkalo se mu Švihák Šohaj, a on na to slyšel. Chodil pochůzkou po všech obcích, co jich na Malomoravsku je, ale občas zašel i dále do sousedství. Což bylo na Dolní Moravu, do Králík nebo Hanušovic. Oblečený byl v podivném obleku, který již hodně pamatoval, na hlavě měl vojenskou čepici jako vysloužilý voják. Přes rameno nosil na řemeni koženou tašku, kde míval vše, co bylo na cesty potřeba. V ruce nosil ručně vyřezávanou sukovici, jednak pro opěru, nebo aby se bránil něčemu zlému. Toho ale na Malé Moravě moc nebylo, tak leda zlí psi, když na něj nečekaně zaútočili. Stále si něco na svých cestách zpíval, nebo pískal. Prý mu tak cesta rychleji ubíhala. Chodíval pěšky, jen občas se svezl na voze, když jej náhodný povozník, kupec nebo sedlák, kousek svezl.

Živil se podivně. Chodil a vyřizoval lidem, co bylo potřeba, a za to vyřízení vždy něco dostal. Od bohatých sedláků nějaký groš, od ostatních lidí obyčejně něco k snědku. Většinou ty zprávy byly od místních starostů pro všechny občany v jednotlivých obcích, nebo od vrchnosti s úkoly na práci či o placení daní. Také o provádění výkupů, co zrovna bylo na řadě. Třeba plátno, co doma tkali tkalci, výkup lnu od sedláků a tak dále.

Vtom jednou večer, když již bylo hodně tma a Švihák si to krácel k domovu podél řeky Moravy, náhle uslyšel pláč a volání o pomoc. Přiběhne k místu neštěstí a vidí, že je zle. U silnice mezi mezí a řekou Moravou leží vyvrácená bryčka. Pod ní leží a nehýbou se dva muži. Na boku je ještě polámanou větší pritisknutá k zemi nějaká paní s malým dítětem. To právě ona volá o pomoc. Navíc na ni ještě doráží nějaký zdivočelý pes.

Švihák si ale dělal rady, co má udělat hned, a co potom. Nejprve zahnal zdivočelého psa.

Pak pomohl paní s dítětem na nohy. Následovalo opatrné vyproštění obou mužů. Jak zjistil, tak kočmu nebylo již pomoci. Asi si zlomil vaz. Druhý muž, jak se od paní dověděl, byl jejím manželem. Ten byl sice hodně pomlácený, ale žil. Byl v bezvědomí a těžce dýchal. Švihák jej položil na rovinu, podložil mu hlavu, rozepl kabát a košili u krku. Dýchání se mu zlepšilo. Pak vyprostil koně, kteří leželi na boku, svázání postroji. Také je uvolnil a pomohl jim vstát. Naštěstí se koním viditelně ulevilo a jak bylo vidno, nic moc, kromě leknutí, se jim nestalo. Pak s pomocí koní obrátil bryčku na kola a uvedl ji do pojízdného stavu.

Protože byla tma a od řeky stoupala mlha a chlad, rozhodl se zachráněné zavést k sobě domů, a teprve pak jít pro pomoc. Nebožtíka nechali ve stodole, no, spíše ve stodůlce, kde měl Švihák jen dříví na otop a nějaké již dávno nepotřebné harampádí a trochu sena pro králíky, které choval. Bryčku odstavil na dvore, koně zavedl na noc do chléva, kde bylo čisto a hlavně teplo. Oba koně napojil. Do žlabu jim nandal dostatek sena a trochu krmení, které si pro ně vezl kočí s sebou na bryčce. Paní s dítětem zavedl do seknice. Naštěstí tam měl krásně uklizeno a čisto. Od pece sálalo příjemné teplo. Topil pořádk. Měl rád teploučku, což mu v tuto chvíli bylo obzvláště milé. Nemocného pána opatrně uložil do postele a dítě s paní na lavici za stolem. Byla to taková široká lavice s houmí, kde se dalo i spát. Znovu pána ošetřil, omyl čistou vodou. Tomu bylo, jak vidno, již lépe. Uvařil čaj a ohřál kulajdu, co si včera donesl ze sousedního statku. Selce zbyla, nechtěla ji vylévat, a tak ji nabídla Šohajovi, aby si na ni taky pochutnal.

Nalil kulajdu paní a sobě také. Také jí nabídl chléb se sádlem a všem ještě čaj na posilnění. Vařival si čaj bylinkový. Ten dostával na Vysoké od babky bylinkářky, aby byl pořádk čilý a silný. Byla to směs sušených

bylin. Byly léčivé ale v čaji také chutné.

Teprve až všechno zabezpečil pro pocestné a nenadálé návštěvníky, šel ke starostovi zvěstovat mu novinu, co se událo v obci, a že bude třeba, aby se starosta již postaral, co nutno udělat příští den. Starosta nemeškal a s manželkou a čeledínem hned jeli k Šohajovi. Mysleli si nejprve, že někde přebíral a chce se jen tak vytahovat.

Ale zjistili, že mluvil pravdu. Ještě jednou prohlédli pocestné. Pán se již mezitím probíral a byl rád, že se vše tak nějak v dobré obrátilo, i když kočího mu bylo líto. Také pověděl, jak k té havárii vlastně přišli.

Jak jeli z Králík, tak v místě, kde se to stalo, na ně vyskočil zlý zdivočelý pes. Koně se lekli a jak chtěli psovi uhnout, tak sjeli s bryčkou z cesty a převrátili se. Pak si už nic nepamatoval. Ale byl rád, že jsou zde také dobří lidé a pomohli jemu a jeho paní s dítětem, když byli v nesnázích. Starosta ještě pánovi nabídl, že by mohli jít přenocovat k němu. On ale odmítl. Bylo jim u Šohaje dobře a milo. Starosta tedy odešel s tím, že ráno vše zařídí. Starostová dodala, že po ránu pošle děvečku s něčím pro všechny na snídani, a také jim dá něco k jídlu na cestu.

Šohaj dal pánovi na zub ještě stopečku něčeho ostřejšího. Sám si ale nedal s tím, že on alkohol nepije a co má doma, je pro potřebu náhodných návštěvníků.

Paní s dítětem již dávno spala. Pán v rychlosti Šohajovi pověděl, co jej zavedlo sem do našeho kraje. Byl to vlastně průzkum od císařské kanceláře z Olomouce, za účelem zřízení sítě poštovních úřadů ve zdejších krajích. Pošta už sice byla zavedená, ale jen ve větších městech, a to zcela nepravdělně. Bylo rozhodnuto, že bude zřízena pošta centrální s jednotlivými úřadovnicemi po celém císařství rakousko-uherském, a to s dosahem do všech obcí v říši. Pracovníci říšské pošty budou státní zaměstnanci a ne, jak bylo doposud zvykem, buď dobrovolníci, jako byl Šohaj, nebo jako byli panští sluhové. Budou mít pevnou mzdu, k tomu vybavení, jako třeba uniformu a podobně.

Šohaj mu hned navrhl, kde by bylo nejlépe v místě zřídit poštovní úřady. Jak navrhl, tak se i stalo. Bylo to ve Vojtíškově, v Podlesí, Vysokém Potoku a v Malé Moravě.

Pak se pán zeptal Šohaje, kde se tak naučil ošetřovat lidi a koně. Ten odpověděl popravdě, že na vojně, kde sloužil jako ošetřovatel. Tehdy se musel umět postarat nejen o sebe a své zraněné kamarády, ale i o služební zvířata - koně, krávy, prasata, psi a holuby. Musel mít cit a hlavně vztah k lidem i zvířatům. Což Šohaj měl.

Jak domluveno, tak uděláno.

Ráno přijel starosta k Šohajovi s povozem, s čeledínem a děvečkou. Čeledín odvezl nebožtíka. Děvečka donesla koš s ještě teplými, čerstvě napečenými buchtami. K tomu také jedno pečené kuře, celý chléb a ještě konvičku čerstvě nadojeného mléka. Pán pak se starostou odjel s tím, že na Šohaje nezapomene.

Po čase se opravdu ve zmíněných obcích zřídily poštovní úřady a prvním pošťákem na poště ve Vysokém Potoku se stal pan Šohaj. Dostal úřední uniformu, pelerínu, úřední čepici a úřední koženou poštovní tašku. Jedny boty letní a jedny boty zimní, vysoké kožešinové.

A od těch dob byla v obcích kolem Malé Moravy fungovala pošta.

Ludvík Vrána

I tento rok přišel na Penzion Sport ve Vojtíškově Mikuláš.

Foto Kamila Tóthová

Črty z moravských dějin

JZD Slušovice

Slušovice jsou vesnice poblíž Zlína, v 80. letech místo nebývalého hospodářského rozmachu. Ani 20 let po revoluci není úplně jasné, zda šlo o obrovský úspěch vzniklý navzdory režimu díky pracovitosti lidí a chytrému vedení Františka Čuby nebo o projekt všemožně podporovaný z vyšších míst kvůli propagandě (podívejte se na Slušovice a uče se, socialismus funguje).

Slušovice dětským očima

Těžko popisovat, jak obrovským byly Slušovice fenoménem. V 80. letech šlo národní hospodářství definitivně do kytek, nikdo sice nestrádal hladem, ale nabídka zboží a potřeby lidí se tragicky mýjely. Byl nedostatek různého sortimentu - od televizí, přes rifle, banány, až po toaletní papír a vložky.

Vydělat peníze bylo jen prvním kolem při snaze něco si pořídit. Peníze byly totiž k ničemu, nebylo-li požadované zboží. Dalším kolem bylo shánění. Jinými slovy využívaní známostí, korupce či služeb nelegálních směnárníků (veksláků) k tomu, aby se daný podpultový produkt (zboží pro všechny na pultě, pro vyvolené „pod pultem“) dostal právě k vám a ne k někomu jinému.

Měl jsem již zkušenosti s návštěvou Tuzexu (prodejny, kde se dalo nakupovat za západní měny nebo tzv. bony, což byly volně směnitelné koruny), rodiče tam pořídili za tehdejší 1/2 ceny dvoupokojového bytu českou televizi Tesla určenou na vývoz. Přesto pro mě byla návštěva Slušovic zjevením.

Z šedivého prostředí normalizace jsem se mávnutím kouzelného proutku ocitnul „na západě“. Úžasné dostihové závodiště, všude uklizeno, restaurace v útrobách dopravního letadla, obchod, kde se daly koupit takové zázraky jako např. Pepsi v plastových lahvích, bramborové lupínky, tropické ovoce a další běžným smrtelníkům zapovězené produkty. Do Slušovic jezdily na výlety celé kolektivy z továren, zahraniční prominenti (kvůli návštěvě prezidenta SSSR Gorbačova byla prý vybudována dálnice Zlín-Slušovice), o Slušovicích se dokonce skládaly písně.

Pár faktů

Ač by tomu název napovídal, zemědělství se družstvo věnovalo na sklonku osmdesátých let jen minimálně. Hlavní síly byly směřovány do přidružené výroby: stavebnictví, zpracování plastů, biotechnologie a výroba počítačů.

V době své největší slávy mělo JZD (Jednotné zemědělské družstvo) Slušovice obrát 7 miliard Kčs, a z toho zisk více než 700 milionů Kčs, zaměstnávalo více než 6 000 občanů Slušovic i z 21 okolních obcí (tj. zisk více než 100 000 Kčs v tehdejších cenách na 1 pracovníka!). Občané měli k dispozici koupaliště, hřiště, školy, dvojtřídní mateřskou školu, zdravotnické středisko, nákupní středisko. V každé okolní obci podnikovou prodejnu, kde členové družstva mohli nakupovat na kartu, peníze měli u místní Banky Slušovice. Byla vybudována i kanalizace, nové chodníky a cesty.

Kontroverzní manažer František Čuba

František Čuba vedl JZD Slušovice v období 1963-1990. Je osobností, jejíž roli lze v současné době nepříliš snadno hodnotit. Přes např. zajímavý pořad o Slušovicích z dílny dokumentaristů ČT je evidentní, že nás dělí ještě spousta let od doby, kdy budou moci historikové vynést plus minus objektivní soud.

Musel být skvělým manažerem, to je nesporné. Byl mužem činu, uměl lidi strhnout a motivovat. Kdo víc udělal, ten více

vydělal, což nebylo běžné tehdy ani nyní. Zaměstnával lidi s ideologickým škraloupem, které nikde nechtěli. Zatímco jinde vládla pohádka, lidé přicházeli z práce odpočatí a mohli se věnovat soukromým aktivitám (fušky, chaty, chalupy...), ve Slušovicích se tvrdě makalo.

Na druhé straně bez kontaktů na tehdejší papaláše to nešlo. Čuba byl kamarádem s předsedou vlády Lubomírem Štrougačem, nad družstvem držel ochrannou ruku generální tajemník ÚV KSČ Milouš Jakeš. V roce 1987 uzavřel údajně František Čuba za Slušovice smlouvu s 1. správou StB - rozvědkou, díky níž získalo družstvo ekonomické výhody, např. bezcelní dovoz určitého zboží, dovoz embargovaného zboží a informace zejména z oblasti biotechnologií.

Okolo Slušovic se vyskytovala celá řada fám, například:

- skvělé hospodářské výsledky byly dosahovány kvůli machinacím v účetnictví,
- nikdy se tam nevyrobily počítače (prý se dovážely již hotové z Thajska, přičemž na bednách bylo uvedeno „made in Slušovice“),
- JZD mohlo takto fungovat jen díky obrovské pavučině korupce, která sahala od celníků až po stranické špičky.

Jisté je, že horliví revolucionáři po roce 1989 Čubu smetli a JZD Slušovice se rozpadlo. Můžeme jen spekulovat, jak by se družstvu dařilo v podmínkách volného trhu.

zrcadlo.blogspot.cz

Sametová vánoční houba

Nejoblíbenější jedlou zimní houbou je **penízovka sametonohá** (*Flammulina velutipes*), které se lidově říká vánoční houba.

Roste hojně od října do dubna po celém našem území a představuje ideální cíl zimních vycházek do lesa; někteří houbaři ji tradičně hledají na Štědrý den nebo na Silvestra. Je to houba rostoucí na dřevě listnáčů (vrby, buky, lípy), vzácněji také jehličnanů, takže ji hledáme na pařezech na pasekách a u lesních cest. Velmi nadějným místem jsou

i lužní lesy s dostatkem padlých kmenů. Upoutá nás již z dálky.

Roste trsnatě a její kloboučky mají příjemnou hnědě oranžovou barvu, která ostře kontrastuje s tmavě hnědým, jemně sametově plstnatým třeněm.

Lupeny jsou bělavé až naoranžovělé a dužnina příjemně houbově voní. Pokud penízovky najdeme, je velká šance, že jsou v okolí další, protože houba vyrůstá ve vlnách a v zimě moc lidí houby nesbírá, takže konkurence není taková jako na vrcholu sezony.

Sněžnická svíčka

Kakaové kolečko: 300 g hladké mouky, 50 g polohrubé mouky, 250 g másla, 140 g moučkového cukru, 2 žloutky, 1 lžička kakaa.

Na svíčku: 200 g moučkového cukru, 200 g mletých ořechů, 1 vejce.

Poleva: 100 g cukru moučka, 1 bílek, loupáné mandle na knot.

Nejdříve si napečeme kakaová kolečka nebo kytičky - z uvedených surovin zpracujeme těsto, ze kterého vykrajujeme kolečka, nebo kytičky. Pečeme ve vyhřáté troubě.

Z uvedených surovin na svíčku zpracujeme těsto, uděláme váleček, který potom nakrájíme na stejnoměrné kousky.

Na upečené kakaové kolečko kápneme trochu polevy z cukru a bílku a připevníme „tělo“ svíčky. Na vrch svíčky zapícháme loupánou mandli - jako knot a okolo pokapeme bílkovou polevou, jako imitaci tekoucího vosku.

Srp, kosa, vidle, hrábě

Doma máme, obyčejně někde ve stodole, nebo v nějaké šopě (dřevěném přístavku na dvore) uloženy potřebné věci. Mezi ně také patří srp, kosa, vidle a hrábě. Trochu si o nich něco připomeneme.

Srp

To je pracovní nástroj používaný lidstvem snad od nepaměti. Byl vyvinut v dobách vzniku zemědělství jako nezbytný nástroj pro práci při sklizni obilovin. Používá se dodnes na práci. Hlavně při žnutí trávy pro krmení pro drobné domácí zvířectvo, jako jsou třeba slepice, králíci, kozy, ovce apod. V minulosti se používal víc. Dnes snad už jen na udržování zahrádky od plevelů apod.

V dřívější době, a není to tak moc dávno, kdy byla větší chudoba, tak lidé jedli, co si sami doma vypěstovali, nebo sami doma vykrmili. Často to bývala opravdu jen ta drobná drůbež a k tomu obyčejně ještě koza. Také se vyžívaly všechny možné meze, parcely okolo cest, svahy u železnice. K tomu ještě vlastní zahrady a zahrádky. Nebylo to jak dnes, kdy pro vzrostlé okolí cest není vidět do zátáčky, kdy obyčejně bývá zahrada zcela zarostlá, protože se ji nechce majiteli udržovat. Jsou i výjimky, kdy si lidé vlastní zahrádky cení více, než vlastního obývacího, a mají ji opravdu vzhledem k opavě. K tomu ale používají různá modernější nářadí, jako jsou různé elektrické a motorové sekačky, malotraktory s přídatným zařízením pro práci na malých plochách. Ovšem metr za plotem už je většinou jen vzrostlé „všechnomožné“.

Tak to v minulosti nebylo. O vše se lidé starali přímo vzorně a srp byl základní prostředek při těchto pracích.

Navíc se srp používal také na lesní a polní práce. Tak třeba v lese bylo vždy nutno malé stroměčky po vysazení ožínat. Na polích se zase při ručním sběru krmné, ale i cukrové řepy prováděl osek natě. Opět srpem. Také ženy při odběru obilí při žních a při vázání snopů měly vždy v ruce srp, kterým si podávaly požadované množství posečeného obilí do snopu. Ale vždy byl srp především nástrojem žácím.

Kosa

To je a byl také vždy žací nástroj, a proto doba jejího vzniku byla více než dávná.

Vyvinula se ze srpu. Byl to základní nástroj pro sekání obilí, ale i trávy ve velkém. Byla připevněna na kosišti. Vždy před senosečí, či před vlastními žněmi, se kosa musela vykut. Bylo to takové to klepání kosi na kovadlince. Práce se prováděla na dvoře. A že budou žně, nebo „sena“ se dalo s určitostí poznat, když jste přicházeli do vesnice a z každého dvora se ozývalo charakteristické klepání. Starší z nás si to jistě ještě pamatují. Mladší už dnes spíše slyší z každého dvora řev nějakého motoru od auta, motoru, traktoru, minitraktorku, leteckého modelu, dronu, nebo nějakého amplexu. Klid domova se dnes málo nosí.

S kosou se ale muselo umět pracovat – kosit. Kdo to neuměl, tak obyčejně dvakrát sekl vedle, pak jednou do země a následovalo zlomení kosiště. Také se muselo pracovat s kosou velmi opatrně, aby nedošlo k úrazu sekutím nějakého čumila či souseda, co kosil hned vedle. Kosa se při sekání průběžně musela brousit. Používal se na to „karbوندum“ brousek. Dříve brusný kámen. Ten měl každý sekač v takovém kovovém pouzderku, připevněném na opasku u kalhot. Na větší plochy chodilo vždy několik sekačů a s nimi několik žen, které jim odebíraly obilí a vázaly hned snopy.

Nakonec se snopy stavěly do mandele, nebo odvážely k mlatu na vymlácení. Na pohled to vypadalo krásně, ale byla to dřina. Sám jsem několikrát byl ještě na takové akci u prarodičů, kteří soukromě hospodařili. Tyto práce pro ně byly železným zákonem. Maminka s tátou chodili také pomáhat. Brali si na to ovšem dovolenou. Táta s dědečkem a strýcem kosili a maminka s babičkou a tetou odebírali. Další strýc s jedním dalším smluvným pracovníkem odváželi hned obilí k mlatu na vymlácení. Tam již byla přistavena mlátička... Ale to je na jiné psaní. No a já u toho tak leda zavazela. To víte, malý kluk z města.

Vidle

Opět základní nástroj pro práci v zemědělském hospodářství. A bylo jedno, jestli se jedná o velkostatek, nebo jen o domkáře. Každý vidle musel doma mít. Těmi se vždy nabíralo vše, co bylo potřeba a bylo ve formě větvičkové, nebo slámové. Zdá se to divné, ale vidle se používaly třeba v kamenolomu

na sběr drobného kamene, nebo při práci na železničním svršku, při rozdělování (porovnávání) kamene do drážního tělesa. Také při práci na stavbách, silnicích apod.

Vratme se ale k základní funkci vidlí v domácnosti, nebo lépe řečeno v zemědělských pracích. Vidlemi se nabíralo vždy větší množství trávy, sena, nebo celé snopy obilí, se kterým bylo nutno manipulovat. A bylo jedno, jestli nakládat, nebo skládat. Vždy se to dělalo vidlemi. Taková horší na práci byla činnost při kydání hnoje u ustájeného dobytka, při rozvážení hnoje na polích, kdy bylo nutno hnůj před zaoráním rovnoměrně rozházet po poli. Byla to strašlivá dřina. Ale jinak to nešlo. Tehdy ještě nebyly rozmetače, a i když byly, tak obyčejně tak jeden v obci. Vše se toto dělalo po staletí ručně.

Také v lese se místo pro vidle našlo. Třeba při manipulaci s větvemi, jejich úklidem atd. Také při úklidu listí, nebo opět při manipulaci se šterkem při údržbě lesních cest.

Původně byly vidle dřevěné a dvouspicové. Obyčejně to byly vidle vyrobené z nějaké rozsochy větve ze stromu. Hodně později se začaly vyrábět vidle ze železa nebo z oceli. Tehdy to byly již vidle trojspicové. Na práce se šterkem byly již s trochu plochými špicemi.

Sám jsem byl několikrát na brigádě při žních. Dali mi za úkol, abych nakládal na traktorovou vlečku balíky slámy. No, jako úředník jsem byl po takovéto práci úplně k nepotřebě. Dnes se vše dělá ve velkém. Jednak se balíky slámy dělají na velkou velikost strojově a pracuje se následně s nimi nakladačem. Lidská dřina zde byla nahrazena stroji. V malém se ale ještě i dnes bez vidlí v hospodářství neobejdeme.

Ale krátce nahlédneme taky do mytologie. Řecký bůh Poseidon, vládce moří, v ruce mívá vždy vidle – trojzubec. Také v naší minulosti a současnosti ve světě pohádek mívá čert v ruce vždycky vidle a na ně si napichuje zlé lidi.

Hrábě

Základní nástroj z hluboké minulosti, ale i nástroj naší současnosti. Hráběmi se vždy něco shrabávalo na jednu hromadu. A bylo jedno, jestli neporádek na dvoře, nebo seno na louce, nebo stonky obilí, které zůstaly zapomenuté na poli po žních. Hráběmi bylo třeba také shrabat spadlé listí na zahradě, nebo před domem.

Také vyhrabat starou trávu, aby mladá na jaře lépe rostla. Děvčatům a ženám, co pracovaly s hráběmi, se říkalo „hráběny“. Nemělo to ale nic společného s dámami na hradech a zámcích v naší minulosti. Spíše se takto rozlišovali lidé při práci.

Hrábě máme dvojí základní a od nich odvozené další typy. Takže jsou to hrábě dřevěné (na sena a slámu, případně listí). Na trávu a složitější hrabání jsou hrábě železné (ocelové). Na upravování cestiček v parcích, případně na fajnové hrabání jsou hrábě prstové – také železné.

Od slova hrábě se nám vyvinul další pomocník do domácnosti, a to pohrabáč. Ale to je na další psaní.

Vzpomínal a napsal
Ludvík Vrána

Olšovské medové vánoční bonbóny

Vánoce byly vždy pro našeho člověka zvláštním svátkem a vždy se na ně těšil. Chtěl, aby každé Vánoce u nich doma byly zajímavé a kouzelné především pro děti. Vždy to ale záviselo na vnějších vlivech - jaká byla úroda, jaké se vyděly peníze, prostě jaký byl ten předešlý rok. Když byl dobrý, tak si mohl přilepšit. Na vánoční stromček mohl dát nejen jablka a sušené ovoce, ale i balené čokoládové bonbóny, které si doma vyrobil. Dnes je známe jako kolekce.

Suroviny: med 170 gramů, čokoláda na vaření 170 gramů, tuk ztužený (100 procent) 1 lžička, cukr krupice 140 gramů, máslo 110 gramů, olej (na potření).

Čokoládu rozlámejte do kastrůlku (použijte nádobu se silnějším dnem), přidejte 100% tuk a nechte při mírné teplotě změkhnout.

V jiném kastrůlku svařte cukr a máslo na karamel, přidejte med a za stálého míchání přiveďte k varu. Chvilku povařte a přidejte rozpuštěnou čokoládu. Jakmile začne směs bublat, odstavte a míchejte. Kápněte trochu na studený talíř. Pokud hmota ztuhne, je hotová (jinak ještě chvíli povařte a míchejte). Hmotu nalijte na plochou mísu potřenou olejem a než zcela ztuhne, krájejte nožem namáčeným ve vodě kostky nebo libovolné tvary. Bonbony nechte zcela ztuhnout. Pak je přendejte na papírový košíček nebo zabalte do staniolu či barevného celofánu a nitkou přivažte na stromček.

Sokol Malá Morava s novými dresy

Náš tým v letošní soutěži III. třídy okresního fotbalového přeboru soutěžil s firmou WEDOS o fotbalové dresy. Soutěž dopadla úspěšně a my dresy vyhráli.

V aktuální tabulce soutěže, jsme se po dokončení 14. kole dostali na velmi pěkné páté místo. Takto vypadá úplná tabulka před zimní přestávkou:

1. Sokol Jedlí	14	12	1	1	54:18	37
2. Sokol Jestřebí	14	11	3	0	57:23	36
3. Tatra Písařov	14	11	1	2	46:22	34
4. TJ Libina B	14	11	0	3	59:28	33
5. Sokol Malá Morava	14	6	3	5	30:35	21
6. SK Loštice B	14	5	4	5	39:32	19
7. FK Úsov	14	6	0	8	45:40	18

8. Sokol Leština B	14	5	2	7	32:37	17
9. TJ Podolí	14	5	1	8	32:44	16
10. Sokol Palonín	14	5	0	9	18:43	15
11. TJ FK Ruda n. Mor. B	14	4	1	9	22:40	13
12. FC Rovensko	14	3	2	9	28:39	11
13. FK Krchleby	14	3	0	11	19:51	9
14. TJ Postrělmov B	14	1	2	11	21:50	5

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem fanouškům za podporu, kterou nám doposud věnovali a věříme, že se jejich přízni budeme těšit i v roce 2017.

Maxmilián Ščambura
Sokol Malá Morava

Pension Sport - Vojtíškov

Dovolujeme si Vám nabídnout ubytování a služby v období vánočních svátků a Silvestra 2016. Silvestrovské pobyty jsou s polopenzí.

Nabízíme 2-3 lůžkové pokoje se soc. zařízením (sprcha, WC) a TV, 2-3 lůžkové pokoje bez soc. zařízení s umyvadlem, 4-5 lůžkové pokoje bez soc. zařízení (sprchy a WC na patře), 3 apartmány. Apartmán – každý pro až 6 osob, předstíh, jídelna, kuchyň, koupelna s vanou, 2 pokoje – oddělené, v každém 3 lůžka, TV, WC, možnost vaření. U penzionu obchod se smíšeným zbožím, hospůdka, jídelna, společenská místnost s TV a kulečnickem, stolní tenis, lyžařna, parkoviště u objektu.

Nejbližší vleky - lyžařský areál Dolní Morava 12km, Branná, Františkov, Přemyslov, Ramzová, Petříkov 18-25 km.

Cena : Silvestr 2016, 4-5 nocí

430,- Kč/osoba/noc – zahrnuje ubytování bez soc. zařízení s polopenzí (4-5 lůžkový pokoj)
450,- Kč/osoba/noc – zahrnuje ubytování bez soc. zařízení s polopenzí (2-3 lůžkový pokoj)
500,- Kč/osoba/noc – zahrnuje ubytování se soc. zařízením s polopenzí
Apartmán pro 4 osoby 1500,- Kč/noc, pro 5 osob 1800,- Kč/noc, pro 6 osob 2100,- Kč/noc
Polopenze 180,- Kč/osoba/den.

Ostatní informace, rozpis pokojů a mapa na <http://www.sport.penzion.com>
nebo vám je rád sdělí Martin Zajaroš, mobil 604 926 131

NA SILVESTRA A DO NOVÉHO ROKU S ÚSMĚVEM

Za pivo nemusíte zaplatit

Od příštího roku začíná platit nový zákon o restauracích, který obsahuje v pátem odstavci i jedno zvláštní ustanovení.

Pokud si zákazník v restauraci či pohostinství objedná pivo a na obsluhu na první pohled pozná, že už v sobě taky nejedno má, nemusí podle zákona platit útratu. Pohostinskou činnost totiž nově směji provozovat jen osoby střízlivé.

Prísny zákon tedy stojí na straně zákazníka.

Pro silvestrovskou přílohu
Petr Mahel

Co vás, pane Nováku, nutí k nezřízenému pití? ptá se psychiatr. „Mě? Mě nic nenutí, já jsem dobrovolník.“

Závidím všem opilcům, ti alespoň vědí, koho mají za všechno vinit.

Policie zastaví opilého řidiče a ptá se, kam má namířeno: „Na přednášku o alkoholismu.“ odpoví bez uzardění opilec. „Kdo by přednášel teď, po půlnoci?“ nenechá se obelstít policista. „Moje manželka.“

Manželka mi nechala na lednici vzkaz: „Nefunguje to, odcházím k mamince.“ Vůbec to nechápu, zkontroloval jsem všechna piva v lednici a jsou krásně studená!

Vypraví se dvě blondýnky do lesa pro vánoční stromek. Dvě hodiny se trmácí a stále nic nemají, až už jedna rezignovaně pronese: „Další příští bereme, i když nebude mít ozdoby!“

Ptá se kapr svého přítele: „Hele, Fanouši, ty věříš na život po Vánocích?“

„Nejlepší ženy jsou jako vánoční kapři,“ uvažuje pan Volejník. „Jsou zticha a přinášejí peníze!“

Nová plodina ohrožuje pivovary

Kdo prochází Zlatým Potokem, tak si často ani neuvedomí, že na jeho okraji, se rozprostírá osada jiného jména - Horní Hedeč.

A právě tady žijí pracovití lidé, kteří šlechtí nové rostlinné kultury. Již v minulém roce, ale i letos, zde vyzkoušeli nové plodiny s rodovými názvy rumík a pivník. Tyto prázvláštní rostliny mají plody, obsahující alkoholickou tekutinu, pivník navíc svou chutí připomíná opravdové pivo.

Podle ředitele společnosti Malomoravské hedečské, s. r. o., nenapadají tyto plodiny žádní škůdci a nejsou náročné na půdu, což dokladuje úspěšné pěstění na zdejších kyselech hlinách.

„Problémy jsme však měli se sběrem,“ svěřil se nám ředitel společnosti a dodal: „Jakmile sběrači zjistili, jak chutná šťáva z toho, co sbírají, začaly výnosy prudce klesat.“

Ale i s tím si vedení firmy umělo poradit. Inspiraci našlo u madam V. na pražské Perlovce. Nyní dostává každý sběrač úrody

rumíku a pivníku uzamykatelný roubík. „Od té doby máme až o 1 000 procent vyšší výnosy a produktivita práce se zvýšila padesátinásobně,“ libuje si ředitel.

Velké lihovary a pivovary se kvůli těmto dvěma plodinám bojí o práci a požadují od Komise Evropské unie, aby zavedla kvóty na jejich pěstování. Jinak by brzy musely ukončit svou činnost.

Pro silvestrovskou přílohu
Petr Mahel

„Víte, proč mají včely med? Protože mají jedinou královnou! Kdyby měly parlament, senát, vládu, prezidenta, politické strany a odbory, měly by taky hovno.“

Co vzejde z toho, když se zkrříž prase a včela? Malý český člověk - pracovitý, ale svině.

Víte, co je to zákon schválnosti? Když má včela alergii na pyl.

Soutěž na autobusovou linku

V tomto roce vypsál Olomoucký kraj veřejnou soutěž na provozování dotovaných autobusových linek, a to na léta 2018-2028. Podmínkou je, že všechna provozovaná vozidla musí mít bílou barvu, že tam má být možnost platit kartou, mají být nízkopodlažní atd. Na konci roku dojde k otevírání obálek s nabídkami.

Podle prvních vyjádření kraje se do soutěže přihlásilo mnoho dopravních společností. Velký zájem byl především o linku Hanušovice - Malá Morava, kde jezdí minibus.

Podle jedné nejmenované společnosti jde o linku velmi lukrativní. Během jedné jízdy projede autobus mnoho obcí a společnost tak může nabídnout cestujícím služby dceřiné firmy Dobrý nákup, a. s. Ve vozidlech by mohl být televizor, kde se budou moci cestující podívat na levné hrnce, bio-deky a další jedinečné zboží. U řidiče by si je pak mohli objednat i předem zaplatit.

Pro silvestrovskou přílohu
Petr Mahel

